

Tarkistettu suunnitelma vaalikauden 2019–2023
keskeisistä lainsäädäntöhankkeista

HALLITUKSEN LAINSÄÄDÄNTÖOHJELMA

VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2020:28

vn.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtioneuvoston julkaisu 2020:28

Hallituksen lainsäädäntöohjelma

Tarkistettu suunnitelma vaalikauden 2019–2023
keskeisistä lainsäädäntöhankkeista

3.2.2021

Valtioneuvosto

ISBN PDF: 978-952-287-864-9

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2021

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtioneuvosto		3.2.2021
Julkaisun nimi	Hallituksen lainsäädäntöohjelma: Tarkistettu suunnitelma vaalikauden 2019–2023 keskeisistä lainsäädäntöhankkeista		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtioneuvoston julkaisuja 2020:28		
Diaari/hankenumero	VN/18026/2020		
ISBN PDF	978-952-287-864-9	ISSN PDF	2490-0966
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-864-9		
Sivumäärä	62	Kieli	suomi
Asiasanat	säädökset, säädösvalmistelu, hallitusohjelmat, hallituksen esitykset		
Tiivistelmä <p>Hallituksen lainsäädäntöohjelmassa on alustavat tiedot hallitusohjelmaa keskeisesti toteuttavista ja muista keskeisistä lainvalmisteluhankkeista vaalikaudella 2019–2023. Kyseessä on 14.2.2020 julkaistun (Valtioneuvoston julkaisuja 2020:1) ensimmäisen lainsäädäntöohjelman päivitys.</p> <p>Hallituksen lainsäädäntöohjelman tavoitteena on luoda kokonaiskuva hallituskauden aikana tehtävästä lainsäädäntötyöstä. Lainsäädäntöohjelma tarkoittaa hallitusohjelmaa ja täsmentyy vuosittaisessa suunnittelussa. Hallitus arvioi lainsäädäntöohjelman toteutumista ja muutostarpeita säännöllisesti. Ohjelma on yleistasoinen, ja tarkemmat tiedot yksittäisistä lainsäädäntöhankkeista ovat saatavilla valtioneuvoston hanketietojärjestelmässä.</p> <p>Tiedot hallitusohjelmaa toteuttavista laajakantoisista lainvalmisteluhankkeista on esitetty pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisissa ilmiökokonaisuuksissa. Lisäksi ohjelmassa on esitetty omina kokonaisuuksinaan ministeriöiden muut merkittävät lainvalmisteluhankkeet, jotka eivät suoraan kytkeydy hallitusohjelmaan, sekä kooste vireillä olevista keskeisistä EU-säädöshankkeista, joiden toimeen- tai täytäntöönpanoon liittyy laajoja kansallisen lainsäädännön muutostarpeita vaalikaudella.</p>			
Kustantaja	Valtioneuvosto		
Julkaisun jakaja/ myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: vnjulkaisumyynti.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Statsrådet	3.2.2021	
Publikationens titel	Regeringens lagstiftningsprogram: Reviderad plan för de viktigaste lagstiftningsprojekten under valperioden 2019–2023		
Publikationsseriens namn och nummer	Statsrådets publikationer 2020:28		
Diarie-/ projektnummer	VN/18026/2020		
ISBN PDF	978-952-287-864-9	ISSN PDF	2490-0966
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-864-9		
Sidantal	62	Språk	finska
Nyckelord	författningar, lagberedning, regeringsprogram, regeringspropositioner		
Referat	<p>I regeringens lagstiftningsprogram ingår preliminära uppgifter om de lagberedningsprojekt som på ett centralt sätt genomför regeringsprogrammet och om andra viktiga lagberedningsprojekt under valperioden 2019–2023. Det handlar om en uppdatering av det första lagstiftningsprogrammet som publicerades den 14 februari 2020 (Statsrådets publikationer 2020:1).</p> <p>Syftet med regeringens lagstiftningsprogram är att skapa en helhetsbild av regeringens lagstiftningsarbete under regeringsperioden. Programmet är en plan på allmän nivå som preciserar regeringsprogrammet. Planen preciseras vid den årliga planeringen. Regeringen bedömer regelbundet genomförandet av programmet och eventuella behov att ändra det. Närmare uppgifter om enskilda lagstiftningsprojekt finns i statsrådets tjänst för projektinformation.</p> <p>Uppgifter om omfattande lagberedningsprojekt som genomför regeringsprogrammet presenteras enligt fenomenbaserade helheter i statsminister Marins regeringsprogram. Som egna helheter presenteras i programmet dessutom ministeriernas övriga betydande lagberedningsprojekt, som inte direkt hänför sig till regeringsprogrammet, samt en sammanställning av aktuella viktiga EU-lagstiftningsprojekt där genomförandet är förenat med ett omfattande behov av att under valperioden ändra den nationella lagstiftningen.</p>		
Förläggare	Statsrådet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvoisto.fi Beställningar: vnjulkaisumyynti.fi		

Description sheet

Published by	Finnish Government	3 Feb 2021	
Title of publication	Government legislative programme; Revised plan for key legislative projects during the 2019–2023 parliamentary term		
Series and publication number	Publications of the Finnish Government 2020:28		
Register number	VN/18026/2020		
ISBN PDF	978-952-287-864-9	ISSN (PDF)	2490-0966
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-864-9		
Pages	62	Language	Finnish
Keywords	statutes, legislative drafting, government programmes, government proposals		
Abstract	<p>The Government's legislative programme contains preliminary information on the key legislative drafting projects included in the Government Programme and on other key legislative drafting projects that will take place during the 2019–2023 parliamentary term. This is an update of the first legislative programme published on 14 February 2020 (Government publications 2020: 1).</p> <p>The aim of the Government's legislative programme is to create an overall picture of the Government's legislative work during its term of office. The programme is a general plan that expands on the Government Programme and will be further specified in the annual planning. The Government regularly assesses the implementation of the programme and possible needs for change. More detailed information on individual legislative projects is available in the Government Project Register.</p> <p>Information on the broad-based legislative drafting projects included in Prime Minister Marin's Government Programme is presented according to the themes in the Government Programme. The legislative programme also presents the ministries' other significant legislative drafting projects that are not directly linked to the Government Programme, and provides a summary of the key ongoing EU legislative projects, the implementation of which is subject to extensive changes in national legislation during the parliamentary term.</p>		
Publisher	Finnish Government		
Distributed by/ Publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: vnjulkaisumyynti.fi		

Sisältö

1	Johdanto	7
2	Kestävän talouden Suomi	8
3	Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	10
4	Suomi kokoaan suurempi maailmalla	17
5	Turvallinen oikeusvaltio Suomi	18
6	Elinvoimainen Suomi	23
7	Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi	28
8	Oikeudenmukainen, osallistava ja mukaan ottava Suomi	35
9	Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	41
10	Muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet	42
11	Keskeiset EU-säädöshankkeet	51
	Liitteet	61

1 Johdanto

Tämä asiakirja on pääministeri Marinin hallituksen päivitetty lainsäädäntöohjelma vaalikaudella 2019–2023. Ohjelma sisältää alustavat tiedot **hallitusohjelmaa keskeisesti toteuttavista ja muista keskeisistä lainvalmisteluhankkeista**. Lisäksi siinä on tiedot sellaisista EU:ssa hyväksytyistä säädöksistä tai vireillä olevista EU:n säädöshankkeista, joihin liittyy **laajoja kansallisen lainsäädännön muutostarpeita**, ja jotka tulevat tai joiden arvioidaan tulevan täytäntöön- tai toimeenpantaviksi hallituskaudella. Vastaavaa ohjelmaa ei aiemmilla hallituskausilla ole laadittu.

Hallituksen lainsäädäntöohjelman tavoitteena on luoda kokonaiskuva hallituskauden aikana tehtävästä lainsäädäntötyöstä. Lainsäädäntöohjelma tarkentaa hallitusohjelmaa ja täsmentyy vuositteisessa suunnittelussa. Hallitus arvioi ohjelman toteutumista ja muutostarpeita säännöllisesti. Ohjelma on yleistasoinen, ja tarkemmat tiedot yksittäisistä lainsäädäntöhankkeista ovat saatavilla [valtioneuvoston hanketietojärjestelmässä](#). Lainsäädäntöohjelman lisäksi hallitus laatii puolivuositain [lainsäädäntösuunnitelman](#). Suunnitelma sisältää ohjelmaan merkityt keskeiset säädöshankkeet ja muut valmistelussa olevat hallituksen esitykset, jotka on suunniteltu annettavan eduskunnalle seuraavien kahden istuntokauden aikana.

Tiedot hallitusohjelmaa toteuttavista laajakantoisista lainvalmisteluhankkeista on esitetty hallitusohjelman mukaisissa ilmiökokonaisuuksissa luvuissa 2–9. Ilmiökokonaisuuksiin liittyy kaikkiaan 107 lainvalmisteluhanketta. Luvussa 10 on esitetty ministeriöiden muut merkittävät lainvalmisteluhankkeet, jotka eivät suoraan kytkeydy hallitusohjelmaan. Tällaisia hankkeita on kaikkiaan 27. Luvussa 11 on esitetty kooste sellaisista vireillä olevista keskeisistä EU-säädöshankkeista, joiden toimeen- tai täytäntöönpano ei sisälly aiemmin luvuissa 2–10 esitettyihin hankkeisiin. Tällaisia EU-säädöshankkeita on yhteensä 28.

Liitteessä on esitetty kootusti lainvalmisteluhankkeiden arvioidut valmistumisajat. Kaikki ohjelmassa ilmoitetut tiedot ovat suuntaa-antavia ja tarkentuvat hankkeiden valmistelun edetessä. Taulukoiden sarakkeessa Eteneminen on esitetty hankkeen aikataulu suhteessa 14.2.2020 julkaistun ohjelmaan (käytetyistä symboleista ks. liitteessä kohta Sarakkeiden selitykset).

Hallituksen lainsäädäntöohjelma on laadittu ministeriöiden valtioneuvoston kanslialle toimittamista tiedoista. Lainsäädäntöohjelma on hyväksytty hallituksen iltakoulussa 3.2.2021. Huomioita ohjelmasta voi lähettää valtioneuvoston kanslian istuntoyksikköön.

2 Kestävän talouden Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Kestävän kehityksen verouudistus				
Energiaverotuksen uudistus HE energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.	VM/Vanhanen (työryhmä: VM148:00/2019) lakihanke: VM003:00/2020	TEM, YM, MMM	Keskeisistä ehdotuksista HE 167/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 1032-1034/2020 voimaan 1.1.2021 Pidemmän aikavälin kehittämiskohteet loppuvuosi 2021	
Liikenteen verotuksen uudistus Kestävän liikenteen verouudistus. Asiaa selvittävän työryhmän toimikausi 1.9.2019–1.3.2021.	VM/Vanhanen (työryhmä VM101:00/2019)	LVM, TEM, YM	HE aikaisintaan 2021	
Autoilun työsuhde-etu ja liikkumispalvelut HE tuloverolain muuttamisesta. Uudistetaan autoilun työsuhde-etu ja tuetaan liikkumispalvelujen käyttöä. Selvitetään osana liikenteen verouudistusta ja sitä koskevassa työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa elokuussa 2020.	VM/Vanhanen	LVM	Muutokset sisältyvät HE 142/2020 vp, annettu 5.10.2020, lait 1204-1206/2020 voimaan 1.1.2021	
<i>Hallitusohjelman luku 2.1 tavoite 3: kestävän kehityksen verouudistus.</i>				
Harmaan talouden vastaiset toimet (hallitusohjelman liite 4)				
Digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedot verotuksen käyttöön Aikataulu arvioitu uudelleen, koska EU:n komissio on antanut asiaan liittyvän sääntelyehdotuksen (DAC7-direktiivi viranomaisten tietojenvaihdosta), ks. jäljempänä luku 11, valtiovarainministeriö: Hallinnollinen yhteistyö verotuksen alalla.	VM123:00/2019		HE 2021	
Veronumeromenettelyn laajentaminen telakka-alalle	VM VM005:00/2020	STM	HE kevät 2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Kansainväliseen verotukseen liittyvät toimenpiteet (hallitusohjelman liite 5)</p> <p>Yhteisön kotipaikaksi rekisteröinnin ohella tosiasiallinen johtopaikka HE tuloverolain muuttamisesta. <i>Liitteen 5 kohta 4: Yhteisön kotipaikaksi rekisteröinnin ohella tosiasiallinen johtopaikka.</i></p> <p>Ulkomaisten tappioiden vähennyskelpoisuus Uudistetaan konsernien tulontasausta koskevaa sääntelyä ja mahdollistetaan ulkomaisten lopullisten tappioiden vähennyskelpoisuus. <i>Liitteen 5 kohta 5: Ulkomaisten lopullisten tappioiden vähennyskelpoisuus.</i></p> <p>Peitelty osingonjako <i>Liitteen 5 kohta 6: Peitelty osingonjako.</i></p> <p>Siirtohinnoitteluokaisusäännösten uudistaminen HE verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta. Siirtohinnoitteluokaisusäännösten uudistaminen oikeuskäytäntö ja OECD:n siirtohinnoitteluohjeet huomioiden. <i>Liitteen 5 kohta 8: Siirtohinnoitteluokaisusäännösten uudistaminen oikeuskäytäntö ja OECD:n siirtohinnoitteluohjeet huomioiden.</i></p> <p>Taloudellisen työnantajan käsite HE tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. <i>Liitteen 5 kohta kohta 9: Otetaan käyttöön taloudellisen työnantajan käsite.</i></p>	<p>VM/Vanhanen</p> <p>VM VM111:00/2019</p> <p>VM</p> <p>VM</p> <p>VM</p> <p>VM</p>		<p>HE 136/2020 vp annettu 5.10.2020, lait 1188-1190/2020 voimaan 1.1.2021</p> <p>HE 185/2020 vp annettu 22.10.2020, lait 1198/2020 ja 1199/2020 voimaan 1.1.2021</p> <p>HE 2021</p> <p>HE 2021</p> <p>HE 2021</p>	<p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p>
<p>Kiinteistöverouudistus Kiinteistöverouudistuksen päämäärä on, että kiinteistöverotusarvot kokonaisuutena heijastaisivat käypiä arvoja nykyistä paremmin. Kiinteistöverouudistuksen valmistelussa on otettava nykyistä paremmin huomioon sekä maapohjan että rakennusten todellinen markkina-arvo. Kiinteistöverouudistuksen yhteydessä selvitetään, miten verovelvollisen alhainen maksukyky voidaan ottaa huomioon. Merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta alennetaan. Luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet vapautetaan kiinteistöverosta. <i>Hallitusohjelman luku 2.1 tavoite 6: Kiinteistöverotus.</i></p>	<p>VM/Vanhanen</p> <p>VM115:00/2018</p>	YM	<p>HE 2021, uudistus voimaan 2023</p> <p>Osittaisuudistuksella luonnonsuojelualueet vapautetaan kiinteistöverosta vuonna 2021 ja alennetaan merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta.</p>	<p></p>

3 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Vesilainsäädännön uudistaminen kalatalousvelvoitteiden osalta Vesilainsäädäntöä uudistetaan ulottamalla kalatalousvelvoite ns. nollavelvoitelaitoksiin. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 5: Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa.</i>	OM/Henriksson	YM, MMM, TEM	valmistelu 2019–2022, HE syyskuu 2022	
Energiaverotuksen uudistus Ks. edellä luku 2, osa kestävästä verotuksesta tiekarttaa.		Ks. luku 2	Ks. luku 2	
Vähäpäästöinen liikenne Tieliikenteen puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankinta. Ks. tarkemmin luku 6.	LVM/Harakka	Ks. luku 6	Ks. luku 6	
Laki eläinten hyvinvoinnista Hallitusohjelman mukaisesti jatkovalmistellaan hallituksen esitystä siten, että uusien parsinavetoiden rakentamisesta luovutaan, eläinten verkkokauppaa koskevia säännöksiä kehitetään ja eläinsuojeluvuontaa tehostetaan. Eläinlääkäreille säädetään ilmoitusvelvollisuus perinnöllisten vikojen johdosta lemmikeille tehdyistä toimenpiteistä. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 9: Parannetaan eläinten hyvinvointia.</i>	MMM/Leppä MMM051:00/2020		HE 2021	
Laki metsityksen määräaikaisesta tukemisesta Hallitusohjelman mukaisesti maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman osana on metsityksen edistäminen. Valtion kannustejärjestelmästä ei ole tällä hetkellä voimassa olevaa lainsäädäntöä. Valmistellaan laki metsitykseen tarkoitettua taloudellisesta tuesta. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3: Hiilinieluja ja -varastoja vahvistetaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.</i>	MMM/Leppä MMM029:00/2019		HE 150/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 1114/2020 voimassa 1.1.2021–31.12.2023	
Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä Hallitusohjelman mukaisesti kestävä metsätalouden kannustejärjestelmä uudistetaan ohjelmassa mainituin painotuksin. Uusi kannustejärjestelmä tarkoittaa yleistä metsätalouden tukijärjestelmää metsänhoito- ja metsänparannustöihin sekä monimuotoisuuden edistämiseen. Hanke on laaja vaadittavine selvityksineen ja arvioineineen. Lopputuloksena uusi lainsäädäntö. Nykyinen laki on EU-vaatimusten mukaisesti määräaikainen. Laki kytkeytyy EU:n maa- ja metsätalouden valtiontuen suuntaviivojen valmisteluun. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3: Hiilinieluja ja -varastoja vahvistetaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.</i>	MMM/Leppä (työryhmä asetettu) MMM004:00/2019	YM	HE 2021–2023	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Uudelleen laaditun uusiutuvan energian direktiivin (RED II) kansallinen voimaansaattaminen</p> <p>Direktiivi (EU) 2018/2001 saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 30.6.2021. RED II:n sisältävä sääntely on jaoteltu useaan eri kokonaisuuteen.</p>	TEM/Lintilä			
<p>HE laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta</p> <p>Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi biopolttoaineista ja bionesteistä annettua lakia. Ehdotetulla lakimuutoksella pantaisiin kestävyyskriteerisääntelyn osalta täytäntöön uudelleenlaadittu uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001.</p>	TEM (kestävyyskriteerit työryhmässä, lakiehdotuksen valmistelu virkatyönä)	LVM, MMM, VM, YM	HE 70/2020 vp annettu 14.5.2020, laki 967/2020 voimaan 1.1.2021	🟢
<p>HE laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä</p> <p>RED II:ssa säädettyjen uusiutuvan energian tuotantolaitoksien luvitusta koskevien vaatimusten kansallinen implementointi. Keskeisimmät toimeenpanoa vaativat velvoitteet ovat uusiutuvan energian tuotantolaitoksien luvituksen yhteyspisteen tai -pisteiden perustaminen sekä lupamenettelyille asetetut sitovat määräajat. Hallitusohjelmaan on myös kirjattu, että biokaasulaitosten sääntelyä järkevöitetään esimerkiksi luvituksen osalta.</p>	TEM (luvitustyöryhmä laatinut HE:n muotoon ehdotuksen tarvittavasta uudesta sääntelystä, lakiesityksen viimeistely virkatyönä)	MMM, VM, YM, OM	HE 187/2020 vp annettu 22.10.2020, lait 959/2020 ja 960/2020 voimaan 1.1.2021	🟢
<p>HE laiksi energian alkuperätakuista</p> <p>RED II:n uusiutuvien energialähteiden alkuperätakuista koskevan sääntelyn saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Muutoksena aiempaan erityisesti alkuperätakuusääntelyn laajentaminen sähköntuotannon lisäksi myös kaasun ja lämmön/jäähdytyksen tuotantoon.</p>	TEM (virkatyö)	LVM, MMM, YM ja VM	HE kevät 2021	🟡
<p>HE biopolttoaineiden käytön edistämisessä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyvistä laeiksi</p> <p>RED II:n liikenteen sektoria (biopolttoaineita ja liikenteessä kulutettavia biomassapolttoaineita) koskevan sääntelyn saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Hallitusohjelmaan on lisäksi kirjattu, että raskaan liikenteen ja lentoliikenteen siirtymää kestävien biopolttoaineiden käyttöön edistetään. Lisäksi selvitetään kestävästi tuotetun biokaasun lisäämistä biopolttoaineiden jakeluvaihteen piiriin.</p>	TEM (virkatyö)		HE kevät 2021	🟡
<p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 2: Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi.</i></p>	TEM039:00/2019			
	TEM088:00/2019			
	TEM040:00/2019			
	TEM089:00/2019			

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Sähkömarkkinat				
<p>HE laeiksi sähkömarkkinalain sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta</p> <p>Esityksellä pyritään hillitsemään sähkönjakelun hintojen nousua jakeluverkonhaltijoiden kustannustasoa alentavilla ja kustannustason nousua loiventavilla toimenpiteillä. Verkonhaltijan olisi suunniteltava, rakennettava ja ylläpidettävä sähköverkkoa siten, että verkkohaltija tuottaisi siirto- ja jakelupalvelun verkkonsa käyttäjille kustannustehokkaalla tavalla. Jakeluverkon kehittämissuunnitelman avulla voitaisiin jatkossa valvoa jakeluverkon kehittämisen kustannustehokkuutta. Sähkönjakelun toimitusvarmuusvaatimusten täytäntöönpanoaikaa jatkettaisiin kahdeksalla vuodella vuoden 2036 loppuun saakka sellaisille haja-asutusalueella toimiville jakeluverkonhaltijoille, jotka joutuvat 2020-luvulla tekemään isoja verkkorakenteen muutoksia verkoissaan toimitusvarmuusvaatimukset täyttääkseen. Esitys sisältää sähkömarkkinalain sähkön siirto- ja jakelumaksujen hinnankorotuksia rajoittavan säännöksen uudelleen tarkastelun hyväksyttävänä pidettyjen hinnankorotusten tason laskemiseksi. Verkonhaltijoiden kohtuullisen tuoton alijäämän tasoisuuskäytön sääntelyyn esitetään täsmennyksiä.</p>	<p>TEM/Lintilä</p> <p>TEM063:00/2019</p>		<p>HE 265/2020 vp annettu 28.1.2021</p>	
<p>HE laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi</p> <p>Sähkömarkkinalainsäädäntöön tehdään EU:n uuden sähkömarkkinadirektiivin (EU) 2019/944 edellyttämät muutokset ja TEM:n Älyverkkojärjestelmän ehdottamat muutokset älykkästä ja joustavasta sähköjärjestelmästä. Säästä riippuva uusiutuva sähköntuotanto vaatii tuekseen joustavuutta niitä hetkiä varten, kun tuuli- ja aurinkovoimaa ei ole saatavilla tai sitä on liikaa. Tavoitteena on lisätä joustavuutta ja älyä sähköjärjestelmään ja mahdollistaa myös asiakkaiden osallistuminen markkinoille kulutusvalinnoin sekä tarjoamalla markkinoille omaa tuotanto- ja varastointipotentiaalia.</p>	<p>TEM/Lintilä</p> <p>TEM086:00/2019</p>		<p>HE kevät 2021</p>	
<p>HE laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta</p> <p>Sähkömarkkinalain sähkösopimuksia ja sähkön vähittäismarkkinoita koskeva sääntely uudistetaan TEM:n Älyverkkojärjestelmän ehdotusten pohjalta ja toteutetaan toimia ns. ongelmamyyjien harjoittamien menettelytapojen johdosta.</p>	<p>TEM/Lintilä</p> <p>TEM087:00/2019</p>		<p>HE syksy 2021</p>	
<p><i>Hallitusohjelman luku 3 tavoite 2: Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi.</i></p>				

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Kaivoslainsäädäntö ja kaivosten verotus</p> <p>HE kaivoslain (621/2011) muuttamisesta Hallitusohjelman mukaisessa kaivoslainsäädännön uudistamisessa lähtökohtana on ympäristönsuojelun parantaminen, kaivosten toimintaedellytysten varmistaminen sekä paikallisen hyväksyttävyyden ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen. Tarkoituksena on muun muassa kehittää vakuussäätelyä ja selvittää lupaprosessien toimivuutta.</p> <p>Kaivosten verotus Kaivosten energiaverotuksen muutokset hallitusohjelman mukaisesti. Kaivoksiin kohdistuvaa verotoimenpidekokonaisuutta arvioidaan kaivosveroselvityksen (TEAS) valmistuttua keväällä 2021.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 8: Parannetaan kaivosten ympäristönsuojelua.</i> <i>Hallitusohjelman luku 2.1 tavoite 3: Kestävän kehityksen verouudistus.</i></p>	<p>TEM/Lintilä</p> <p>TEM090:00/2019</p> <p>VM/Vanhanen</p> <p>VM148:00/2019</p>	<p>YM</p> <p>TEM, YM</p>	<p>HE syksy 2021</p> <p>Aikataulu avoin</p>	<p>🕒</p> <p>🕒</p>
<p>Ilmastolain uudistaminen Hallitusohjelman mukaan ilmastolain ohjausvaikutusta tulee vahvistaa. Suomen tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivisuus pian sen jälkeen. Ilmastolaki päivitetään hallitusohjelman mukaisesti siten, että tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä toteutuu. Lakiin lisätään hiilineutraaliuspolkua vastaavat päästövähennystavoitteet vuosille 2030 ja 2040 sekä päivitetään vuoden 2050 tavoitteet. Hallitusohjelman mukaisesti lakiin otetaan mukaan myös maankäyttösektori ja hiilinielujen vahvistamista koskevat tavoitteet. Hallitusohjelman kirjaukset edellyttävät esiselvityksiä sääntelykeinoista ja niiden vaikuttavuudesta. <i>Hallitusohjelman luvun 3.1 tavoite 1: Suomi on hiilineutraali vuonna 2035.</i></p>	<p>YM/Mikkonen (laajapohjainen työryhmä)</p> <p>YM036:00/2019</p>	<p>TEM, LVM, VM, MMM</p>	<p>HE syksy 2021</p>	<p>🕒</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Luonnonsuojelulainsäädännön uudistaminen				
<p>Luonnonsuojelulaki Käynnistetään luonnonsuojelulain ajanmukaistaminen tehtyjen arviointien pohjalta erityisesti lajisuojelun, luontotyyppien suojelun ja hoidon, ekosysteemipalvelujen, suojelualueiden kytkeytyneisyyden, kannustavuuden ja ekologisen kompensaation edistämiseksi. Tarkastellaan mahdollisuuksia tehostaa lain hallinnollisia menettelyjä. Lisäksi tehdään välttämättömät teknisluonteiset päivitykset muun muassa muun lainsäädännön muutoksista johtuen. Tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua lain toimivuutta ja vaikuttavuutta parantamalla.</p>	<p>YM/Mikkonen (laajapohjainen työryhmä ja päätoiminen sihteeri)</p> <p>YM012:00/2020</p>	MMM	HE syksy 2021	
<p>Laki rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemisestä ja korvaamisesta Uudistetaan luonnonsuojelulla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamista koskeva menettely säätämällä korvaamista koskevista perusteista ja menettelyistä sekä avustuksista vahinkojen ennaltaehkäisyyn erillisellä lailla. Tavoitteena on edistää laji- ja luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä korvausjärjestelmän kautta sekä tehostaa ja selkeyttää hallinnollista menettelyä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luvun 3.1 tavoite 5: Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen.</i></p>	<p>YM007:00/2020</p>		HE kevät 2021	
<p>Ympäristövahinkojen toissijaisten vastuujärjestelmien (TOVA) kehittäminen Luodaan nykyistä kattavammat ympäristövahinkojen toissijaiset vastuujärjestelmät, joilla varaudutaan ympäristövahinkojen korvaamiseen ja ympäristöriskien hallintaan, kun vastuutaho on maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa. Samalla tarkastellaan, onko ympäristövahinkovakuutus tai öljysuojarahasto perusteltua säilyttää erillisinä järjestelminä uudistetuissa ympäristövahinkojen toissijaisissa vastuujärjestelmissä. Myös koko järjestelmän rahoituspohjaa tarkastellaan. <i>Hallitusohjelman luvun 3.1 tavoite 5: Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen.</i></p>	<p>YM/Mikkonen (laajapohjainen työryhmä)</p> <p>YM033:00/2019</p>	OM, VM, TEM	HE kevät 2022	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen Tavoitteena on uudistaa lakia niin, että se sopisi yhteen nykyisen toimintaympäristön kanssa sekä vastaisi tuleviin toimintaympäristön muutoksiin. Tavoitteena on myös yksinkertaistaa suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamisen ohjausta ja selkeyttää laissa säädettyjä tehtäviä. Hallitusohjelman mukaan uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen. <i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 1: Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua.</i></p>	YM/Mikkonen (parlamentaarinen seurantaryhmä, työryhmä ja sidosryhmäforum) YM014:00/2018	LVM, STM, VM, MMM	HE syksy 2021	
<p>Asumisoikeuslain uudistus Uudistetaan asumisoikeusjärjestelmää niin, että vahvistetaan kohtuuhintaisuutta, läpinäkyvyyttä ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia. Uudistetaan asukasvalintaa. <i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 2: Tuetaan kestävää kaupunkikehitystä ja lisätään asuntorakentamista kasvavilla kaupunkiseuduilla.</i></p>	YM/Mikkonen (virkamiestyöryhmä) YM004:00/2020		HE 189/2020 vp annettu 22.10.2020, voimaan vuoden 2022 alusta	
<p>Yhteishallintolain uudistus Vahvistetaan vuokralaisten asemaa uudistamalla laki yhteishallinnosta vuokraloissa. <i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 2: Tuetaan kestävää kaupunkikehitystä ja lisätään asuntorakentamista kasvavilla kaupunkiseuduilla.</i></p>	YM/Mikkonen		HE kevät 2022, voimaan vuoden 2023 alusta	
<p>Jätelain muutos EU:n jättesäädöspaketin toimeenpano. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/851 jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta, direktiivi (EU) 2018/852 pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin 94/62/EY muuttamisesta, direktiivi (EU) 2018/850 kaatopaikoista annetun direktiivin 1999/31/EY muuttamisesta, direktiivi (EU) 2018/849 romuajoneuvoista annetun direktiivin 2000/53/EY, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista annetun direktiivin 2006/66/EY ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU muuttamisesta. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 6: Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.</i></p>	YM/Mikkonen (työryhmä) YM003:00/2019		HE kevät 2021	
<p>Kertakäyttömuoveja koskevan direktiivin toimeenpano Pannaan toimeen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/904 tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä. Toteutetaan muovitiekartta. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 6: Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.</i></p>	YM/Mikkonen YM039:00/2020	TEM	HE syksy 2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Rakennetun ympäristön valtakunnallinen rekisteri ja tietopalusta</p> <p>Luodaan rakennetun ympäristön valtakunnallinen, digitaalinen rekisteri ja tietopalusta, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat. Rakennetun ympäristön digitaalisesta rekisteristä ja tietopalustasta ei ole tällä hetkellä voimassa olevaa lainsäädäntöä. Tavoitteena on, että rakennettu ympäristö on mallinnettu yhtenäisesti ja prosessit tukeutuvat yhteisiin tietomalleihin ja hyvin hallittuihin yhteentoimiviin tietovarantoihin. Yhteisen tiedon varaan voidaan luotettavasti rakentaa palveluja ja liiketoimintaa. Hanke on laaja vaadittavine selvityksineen ja arvioineineen. Sen lopputuloksena on rakennetun ympäristön tiedon tuottamisesta, säilyttämisestä, ylläpidosta ja luovuttamisesta säädelään lailla.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 1: Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua.</i></p>	YM/Mikkonen YM019:00/2020	MMM, VM	HE syksy 2021	

4 Suomi kokoaan suurempi maailmalla

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
-	-	-	-	

5 Turvallinen oikeusvaltio Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Asiakkaan aseman parantaminen henkilöön kohdistuvien palvelujen virhe- ja viivästystilanteissa</p> <p>Ajantasaistetaan kuluttajansuojaa henkilöön kohdistuvien palvelujen osalta. Lisäksi arvioidaan asiakkaan oikeussuojakeinoja julkisyhteisöjen rahoittamissa henkilöön kohdistuvissa palveluissa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 2: Toimivat oikeusprosessit ja oikeusturva.</i></p>	<p>OM/Henriksson (työryhmä)</p> <p>OM005:00/2020</p>	<p>STM, OKM, TEM</p>	<p>HE kevät 2021</p>	
<p>Seksuaalirikosten sääntelyn kokonaisuudistus</p> <p>Tavoitteena on uudistaa seksuaalirikoksia koskeva sääntely siten, että se muodostaa selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden, jossa turvataan seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja oikeusturvan toteutuminen sekä kansainvälisten velvoitteiden noudattaminen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 4: Turvallinen oikeusvaltio (vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen).</i></p>	<p>OM/Henriksson (työryhmä)</p> <p>OM007:00/2019</p>		<p>HE syyskuu 2021</p>	
<p>Maalittaminen ja syyteoikeus</p> <p>Tavoitteena on puuttua järjestelmälliseen, uhkaavaan maalittamiseen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 4: Turvallinen oikeusvaltio (vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen).</i></p>	<p>OM/Henriksson (virkamiesvalmistelu)</p> <p>OM045:00/2019</p>		<p>HE 226/2020 vp annettu 19.11.2020</p>	
<p>Rikosprosessin tehostaminen</p> <p>Tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa rikosasioiden käsittelyä siihen liittyvien hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden saavuttamiseksi, erityisesti ottaen huomioon professori Matti Tolvasen LEAN-raportissa (<i>Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 2020:6</i>) esitetyt kehittämis ehdotukset. Tavoitteena on myös arvioida muut esitutkintalain muutostarpeet yllä kuvattuun taustoitukseen perustuen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3 tavoite 2: Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan.</i></p>	<p>OM/Henriksson (työryhmä, toimikausi 27.5.2020–31.12.2021)</p>		<p>Aikataulu avoin</p>	
<p>Avoimuusrekisteri</p> <p>Avoimuusrekisteristä annetun lain tarkoituksena on päätöksenteon läpinäkyvyyden parantaminen ja sitä kautta epäasiallisen vaikuttamisen torjunta sekä kansalaisten luottamuksen vahvistaminen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 1: Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.</i></p>	<p>OM/Henriksson</p>	<p>VM</p>	<p>HE kevät 2022</p>	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Julkisuuslain muuttaminen HE julkisuuslain muuttamisesta. Arvioidaan ja valmistellaan tarpeelliset muutokset julkisuuslain soveltamisalaan julkisomisteisten yhtiöiden ja julkisen hallintotehtävän hoitamisen osalta sekä ajantasaistetaan sääntely muiltakin osin (muun muassa digitalisointikehityksen asettamat vaatimukset). <i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 1: Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.</i>	OM/Henriksson	OKM, VM	HE kevät 2022	
Ahvenanmaan itsehallintolaki Ahvenanmaan itsehallintolain kokonaisuudistus, jonka valmistelu aloitettu jo edellisellä hallituskaudella. <i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 1: Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.</i>	OM/Henriksson (virkatyö) OM016:00/2013		HE kevät 2021	
Yhdenvertaisuuslain muuttaminen HE yhdenvertaisuuslain muuttamiseksi. Osittaisuudistus, jossa arvioidaan ja valmistellaan tarpeelliset muutokset yhdenvertaisuuslakiin, muun muassa koskien yhdenvertaisuussuunnitelmia varhaiskasvatuksessa. <i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 1: Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.</i>	OM/Henriksson (työryhmä)	STM, OKM, TEM	HE kevät 2022	
Naisiin kohdistuvan väkivallan raportointi Perustetaan itsenäinen ja riippumaton naisiin kohdistuvan väkivallan raportoinnin tehtävä. <i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 4: Turvallinen oikeusvaltio.</i>	OM/Henriksson (virkamies- valmistelu) OM010:00/2020	STM	HE kevät 2021 Lain toivottu voimaantuloajankohta 1.7.2021	
Saamelaiskäräjälain muuttaminen Arvioidaan ja valmistellaan tarvittavat muutokset saamelaiskäräjistä annettuun lakiin. <i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 3: Vahvistetaan yhteiskunnan eheyttä.</i>	OM/Henriksson OM002:00/2020		HE kevät 2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Ylivelkaantuminen ja siitä aiheutuvien ongelmien vähentäminen</p> <p>Positiivinen luottorekisteri Perustetaan järjestelmä, jonka avulla luotonhakijoiden maksukyvyistä saadaan kattavampi tieto. Järjestelmä on yksi väline kuluttajien ylivelkaantumisen ehkäisyssä. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3: Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.</i></p> <p>HE laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi Kotitalouksien luottokysyntää rajoittavat lainsäädäntötoimet. Kotitalouksien suoran ja välillisen velkaantumiskehityksen hillitsemiseksi sekä rahoitusvakauden turvaamiseksi päätetään tarpeellisista toimenpiteistä työryhmävalmistelun pohjalta. Hanke sisältää myös pikaluoton myöntäjien valvonnan keskittämisen Finanssivalvontaan.</p> <p>HE sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta Sosiaalisen luototuksen valtakunnallistaminen selvitetään, ja selvityksen pohjalta sosiaalinen luototus otetaan käyttöön koko maassa vaalikauden aikana. Selvitystyö alkaa vuoden 2020 lopulla. Myös valmistelutyöryhmä aloittaa vuoden 2020 lopulla. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3: Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.</i></p>	<p>OM/Henriksson</p> <p>OM/Henriksson</p> <p>VM/Vanhanen VM119:00/2018</p> <p>STM/Kiuru</p>	<p>VM, STM, OKM</p> <p>VM, TEM</p> <p>OM</p>	<p>Rekisterin käyttöönotto hallituskauden aikana</p> <p>HE syksy 2021 (VM/makrovakausten välineistön täydentäminen)</p> <p>Aikataulu tarkentuu valmistelun kuluessa</p> <p>HE kevät 2021</p>	<p>○</p> <p>⌚</p> <p>○</p> <p>⌚</p>
<p>HE poikkeusoloihin varautumista rahoitusmarkkinoilla koskevan lainsäädännön uudistamisesta Rahoitusalan varautumislainsäädäntöä täsmennetään siten, että yhteiskunnan kannalta elintärkeiden rahoitusmarkkinapalveluiden jatkuvuus turvataan kansallisin varajärjestelyin myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 2: Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan.</i></p>	<p>VM/Vanhanen</p>			<p>⌚</p>
<p>Puolustusvoimien kiinteistöjen hallintaa koskeva uudistus Perustetaan Puolustuskiinteistöt ja säädetään sen velvoitteista lailla. <i>Hallitusohjelman luku 3.3.2 tavoite 1: Uskottava puolustus.</i></p>	<p>VM/Paatero VM104:00/2019</p>	<p>PLM</p>	<p>HE 31/2020 vp annettu 2.4.2020, lait 1018-1022/2020 voimaan 1.1.2021</p>	<p>⊙</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Pelastustoimen järjestämislaki Pelastustoimen siirtäminen kuntien vastuulta maakuntien vastuulle. <i>Hallitusohjelman luku 3.3 tavoite 2: Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan. Ks. myös hallitusohjelman luku 3.6.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus.</i></p>	SM/Ohisalo		Aikataulu täsmentyy myöhemmin; yhteensovitetaan sosiaali- ja terveystoimen järjestämislain valmisteluajataulun kanssa	
<p>Pelastuslain uudistaminen Pelastuslaki uudistetaan esiselvityksen pohjalta. Esiselvitys valmistuu 31.3.2021 mennessä. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 2: Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan.</i></p>	SM/Ohisalo		HE 2022	
<p>Arpajislain uudistaminen Lainsäädäntöhankkeessa valmistellaan arpajislain ja siihen mahdollisesti liittyvien lakien muutokset arpajislain uudistamista koskeneessa hankkeessa (SM051:00/2019) valmisteltujen lainsäädännön kehittämistä koskevien muutosehdotusten ja niihin annettujen lausuntojen perusteella. Esityksen tavoitteena on tehostaa rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen ehkäisyä ja vähentämistä ja tukea Veikkaus Oy:n toimintaedellytyksiä yksinoikeusjärjestelmän vahvistamiseksi. Tavoite on saada säädösmuutokset pääosin voimaan 1.1.2022. <i>Hallitusohjelman luku 3.3 tavoite 3: Demokratia osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat. Hallitus toteuttaa hallituskauden alussa arpajislain uudistuksen toisen vaiheen.</i></p>	SM/Ohisalo		HE kevät 2021	
<p>Kansainvälistä suojelua saavien perheenyhdistämisen edistäminen Tavoitteena on laatia hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta. Muutoksella edistetään alaikäisten perheenkokoajien perheenyhdistämistä rajaamalla oleskeluluvan toimeentuloedellytyksen soveltamista. <i>Hallitusohjelman luku 3.3 tavoite 3: Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.</i></p>	SM/Ohisalo SM023:00/2020	UM	HE kevät 2021	
<p>Laajamittaiseen maahantuloon varautuminen HE lainsäädännöksi laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämiseksi. Hankkeessa valmistellaan säännökset, joilla selkeytetään lainsäädäntöä laajamittaiseen maahantuloon varautumiseksi. <i>Hallitusohjelman luku 3.3 tavoite 2: Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan.</i></p>	SM/Ohisalo SM025:00/2020		HE syksy 2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Ihmiskaupan uhrien auttaminen HE laiksi ihmiskaupan uhrien auttamisesta. Kokonaan uusi laki, johon kootaan säännökset ihmiskaupan uhrien auttamisesta muun muassa vastaanottolaista ja kotoutumista. Lisäksi päivitetään esimerkiksi rikoslakia sekä sisällytetään viittaukset sote-lainsäädäntöön. Lakiin sisällytetään säännökset myös ihmiskaupan uhrien tuetusta ja turvallisesta asumisesta. <i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 4: Turvallinen oikeusvaltio (vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen).</i></p>	STM (työryhmä) STM054:00/2020	SM, OM, TEM	HE 2022	
<p>Translainsäädäntö Säädetään itsemääräämisoikeutta kunnioittava laki sukupuolen vahvistamisesta. Vaatimus lisääntymiskyvttömyydestä poistetaan ja lääketieteelliset hoidot eriytetään juridisen sukupuolen korjauksesta. Sukupuolen voi hakemuksesta saada vahvistetuksi täysi-ikäinen henkilö, joka esittää perustellun selvityksen siitä, että hän kokee pysyvästi kuuluvansa vahvistettavaan sukupuoleen. Oikeudellisen sukupuolen vahvistamiselle tulee harkinta-aika. Muutoksilla saatetaan lainsäädäntö vastaamaan Euroopan ihmisoikeussopimusta ja perusoikeuksia. Uudistuksella on vaikutuksia ensisijaisesti STM:n, OM:n ja VM:n hallinnonalojen lainsäädäntöön. Uudistuksella on läheinen liittymäkohta vanhemmuuslakiin ja sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönottoon, jotka on kirjattu hallitusohjelmaan. <i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 3: Vahvistetaan yhteiskunnan eheyttä.</i></p>	STM/Kiuru STM034:00/2019	OM, VM	HE syksy 2021 Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuonna 2022	

6 Elinvoimainen Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Valtion digitaalinen henkilöllisyys HE valtion digitaaliseen henkilöllisyyteen liittyvästä lainsäädännöstä. Mahdollistetaan digitaalisen henkilöllisyyden hallintamenettelyjen uudistaminen sekä tuetaan digitaalisen henkilöllisyyden hyödyntämistapojen kehitystä. <i>Hallitusohjelman luku 3.4 tavoite 3: Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä.</i>	VM/Paatero VM:009:00/2019	LVM, SM	HE syksy 2021	
Alueellistamislainsäädännön uudistaminen Uudistetaan alueellistamislainsäädäntö keväällä 2020 valmistuneen strategian puitteissa. Uudistaminen koskee muun muassa toimivaltasäännöksiä valtion yksiköiden ja toimintojen sijoittamisesta. <i>Hallitusohjelman luku 3.4 tavoite 2: Suomen menestystä rakennetaan alueiden ja kaupunkien vahvuuksien ja erityispiirteiden ympärille eri toimijoiden yhteistyöllä.</i>	VM/Paatero VM155:00/2020		HE kevät 2021, voimaan 2022	
Liikenteen verotuksen uudistus Ks. edellä luku 2, osa kestävän verotuksen tiekarttaa.				
Tieliikenteen puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankinnat Puhtaita ja energiatehokkaita ajoneuvohankintoja koskevan direktiivin (EU) 2019/1161 kansallinen täytäntöönpano edellyttää uuden lain säätämistä (HE tieliikenteen puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankinnoista). Direktiivin myötä julkisille hankinnoille asetetaan vaatimus puhtaiden ajoneuvojen vähimmäisosuudesta. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 2: Vähäpäästöinen liikenne.</i>	LVM/Harakka LVM051:00/2019	TEM, VM	HE kevät 2021	
Sähköisen viestinnän palvelulain uudistus HE sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta. Uudistuksessa on tarkoitus panna täytäntöön EU:n audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin (ns. AVMS-direktiivi) ja eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten (ns. telepakettidirektiivi) tuomat vaatimukset. Samalla on mahdollista uudistaa myös muuta sähköisen viestinnän sääntelyä. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 3: Toimiva viestintä ja tiedonvälitys.</i>	LVM/Harakka LVM004:00/2019		HE 98/2020 vp annettu 11.6.2020, lait 1207-1212/2020 voimaan 1.1.2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Taksisääntelyn tarkistus HE liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta. Taksisääntelyn toimivuutta arvioidaan syksyn 2019 aikana yhteistyössä eri viranomaisten kanssa kerättävän tiedon pohjalta. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti taksipalvelujen turvallisuuteen, alueelliseen saatavuuteen, hinnoitteluun ja harmaaseen talouteen. Lainsäädäntöhanke käynnistetään vuoden 2020 alussa arviotyössä tunnistettujen ongelmien korjaamiseksi. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 1: Toimiva liikenteen infrastruktuuri.</i></p>	LVM/Harakka LVM025:00/2019		HE 176/2020 vp annettu 15.10.2020	
<p>Laajakaistarakentamisen tuki HE laajakaistarakentamisen tuesta annetuksi laiksi. Nykyinen laajakaistatukiohjelma päättyi vuoden 2018 lopussa. Tukiohjelman jatkaminen edellyttää uuden lain säätämistä. Tukiohjelma kohdistetaan alueille, joille ei ennen vuotta 2025 ole tulossa kaupallista huippunopeaa laajakaistaa. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 3: Toimiva viestintä ja viestinvälitys.</i></p>	LVM/Harakka LVM043:00/2019		HE 221/2020 vp annettu 12.11.2020, laki 1262/2020 voimaan 1.1.2021	
<p>Meriliikenteen väylämaksu HE väylämaksulain muuttamisesta. Säilytetään meriliikenteen nykyinen väylämaksujärjestelmä, jonka avulla varmistetaan säännöllinen ympäri vuoden tapahtuva merenkulku Suomeen ja Suomesta. Tarkastellaan väylämaksun yksikköhintoja järjestelmän puitteissa. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 1: Toimiva liikenteen infrastruktuuri.</i></p>	LVM/Harakka LVM052:00/2019	VM	HE 153/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 997/2020 voimaan 1.1.2021, muutos voimassa 31.12.2021 saakka	
<p>Postilain uudistaminen Posti- ja jakelumarkkinan nykytilannetta ja tulevaisuuden näkymiä ja muutostarpeita muun muassa postilainsäädäntöön selvittänyt työryhmä julkaisi ehdotuksensa 28.8.2020. Työryhmä ehdotti kolmipäiväiseen jakeluvaihtoehtoon siirtymistä vuodesta 2022, määräaikaisen tiedonvälitystuen käyttöönottoa haja-asutusalueilla, nykyisestä yleispalvelun kilpailutusvaihtoehtoon luopumista, paikallisten ja alueellisten yhteistyömallien kehittelyyn kannustamista sekä lokerikkojakeluun siirtymisen selvittämistä. Näiden toimenpiteiden täytäntöönpano edellyttää kansallisesti postilain uudistamista ja pidemmällä aikavälillä osin myös vaikuttamista lähivuosina uudistettavaan EU:n postipalveludirektiiviin. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 3: Toimiva viestintä ja viestinvälitys.</i></p>	LVM/Harakka LVM060:00/2020	VNK, STM, YM	HE syksy 2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Poronhoitolain muutos Uudistetaan porojen aiheuttamien vahinkojen arviointia ja korvausta koskevaa lainsäädäntöä. Tavoitteena on turvata arviointi- ja riidanratkaisutoiminnan puolueettomuus, riippumattomuus ja siinä vaadittava asiantuntemus, edistää sovintoratkaisuja sekä vähentää poronomistajien sekä maanomistajien ja haltijoiden välistä vastakkainasettelua. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.2 tavoite 3: Kasvua ja työllisyyttä luonnon antimista.</i></p>	<p>MMM/Leppä MMM024:00/2018</p>		<p>HE 152/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 1135/2020 voimaan 1.1.2021</p>	
<p>Elintarvikelain kokonaisuudistus HE elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Uudistuksen tavoitteena on keventää toimijoiden ja valvontaviranomaisten hallinnollista taakkaa elintarviketurvallisuutta vaarantamatta. Elintarviketalouden elinvoiman ja kannattavuuden edistämiseksi jatketaan edellisellä hallituskaudella alkanutta sääntelyn ja valvonnan sujuvoittamista. Uudistuksella parannetaan elintarvikelain käytettävyyttä jäsentämällä lukuisista muutoksista aiheutunutta hajanaisuutta ja valmistellaan lakiin säännökset valvonnan vuosittaisesta perusmaksusta. Lain uudistamisen yhteydessä arvioidaan myös lain nojalla annetut alemman asteiset säädökset tavoitteena asetusten määrän selvä vähentäminen. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.2 tavoite 2: Elinvoimainen ja kannattava elintarviketalous.</i></p>	<p>MMM/Leppä MMM019:00/2020</p>	<p>STM</p>	<p>HE kevät 2021, voimaantulotavoite kevät 2021</p>	
<p>Elintarvikemarkkinalaki HE laeiksi elintarvikemarkkinalain, oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 ja 6 §:n ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Elinkeinonharjoittajien välisiä elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden kauppaa koskevia sopimuksia ja käytäntöjä sääntelevään elintarvikemarkkinalakiin (1121/2018) lisätään hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarviketekjussa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/633 kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät säännökset. Direktiivi edellyttää säännösten julkaisua ennen 1.5.2021, joten lait olisi vahvistettava ennen tätä. <i>Hallitusohjelman luku 3.4.2 tavoite 2: Elinvoimainen ja kannattava elintarviketalous.</i></p>	<p>MMM/Leppä (työryhmä) MMM016:00/2019</p>	<p>VM, TEM, OM</p>	<p>HE 199/2020 vp annettu 29.10.2020, EV 223/2020 vp 21.12.2020</p>	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Euroopan meri- ja kalatalousrahasto HE laiksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa (EMKR) koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta. Hallitusohjelman kotimaisen kalan edistämishjelma tähtää kalatalouden arvoketjun kehitys- ja kasvumahdollisuuksien maksimaaliseen hyödyntämiseen. Tavoiteltujen vaikutusten ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisen kannalta EMKR:n mukainen EU-osarahoitteinen kansallinen ohjelma on keskeisessä asemassa yhdessä hallitusohjelman mukaisen kansallisen rahoituksen kanssa. EU-tasolla rahoituskehysratkaisusta riippuvainen EMKR-asetus valmisteilla (arvio hyväksymisestä kevät 2021). <i>Hallitusohjelman luku 3.4.2 tavoite 2: Elinvoimainen ja kannattava elintarviketalous.</i></p>	<p>MMM/Leppä (työryhmä ja valmisteluryhmät) MMM028:00/2019</p>		<p>HE kevät 2021, kansallinen EMKR-toimintaohjelma käynnissä 2022</p>	
<p>Huoneistotietojärjestelmän (HTJ) toinen vaihe Jatketaan HTJ:n kehittämistä vastaamaan entistä paremmin asuntokaupan, luotonannon ja taloyhtiöiden tarpeita. Taloyhtiötä ja osakkeilla hallittavaa huoneistoa koskevan tiedon saatavuutta ja tasalaatuisuutta parannetaan. Hanke mahdollistaa yhtiölainoja koskevien tietojen keräämisen positiivisen luottorekisterin tarpeisiin. Taloyhtiötä koskevien taloudellisten ja teknisten tietojen vakioidusta sisällöstä ja saatavilla pitämisestä digitaalisessa muodossa sekä tiedonsaantioikeuksista säädetään lailla. Muutos koskisi noin 2,5 miljoonaa asunto-osakkeen omistajaa ja 100 000 taloyhtiötä. Lisäksi selvitetään järjestelmän palveluiden ulottamista osakehuoneistojen kauppahintatietoihin. <i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 1: Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua. Lisäksi hallitusohjelman luku 3.4. tavoitteet 1 ja 3.</i></p>	<p>MMM/Leppä (työryhmä/-ryhmiä) MMM045:00/2016</p>	<p>YM, OM, VM, TEM</p>	<p>HE 2021–2022</p>	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Vienninrahoitusjärjestelmän kehittäminen</p> <p>Finnvera Oyj:n valvonta Laajemman Finnvera Oyj:n rahoituksen, erityisesti vienninrahoitusjärjestelmän, kehittämishankkeen työryhmän selvityksen pohjalta on tarkoitus antaa erityisrahoitusyhtiön (Finnvera Oyj) valvontaa koskeva hallituksen esitys.</p> <p>Finnvera Oyj:n kotimaan rahoitus Laajemman Finnvera Oyj:n rahoituksen kehittämishankkeen yhteydessä on tarkoitus antaa kotimaan rahoitusta koskeva hallituksen esitys, jolla päivitetään lainsäädäntö vastamaan lain voimaantulon jälkeen tulleita toimintaympäristön muutoksia.</p> <p>Finnvera Oyj:n rahoitusjärjestelmän kehittäminen Vienninrahoitusjärjestelmän kehittämishankkeen työryhmän selvitykseen perustuen annettava hallituksen esitys. Esityksessä on tarkoitus kehittää Finnvera Oyj:n rahoitusjärjestelmää mukaan lukien parantaa vienninrahoitusjärjestelmän hallinnollista tehokkuutta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4 tavoite 1: Vauhditetaan toimialojen kasvuhakuisuutta ja tulevaisuuden haasteisiin vastaavaa rohkeaa uudistumista.</i></p>	<p>TEM/Lintilä</p> <p>TEM115:00/2020</p> <p>TEM116:00/2020</p> <p>TEM030:00/2020</p>	<p>Yhteistyö VM:n, Finnvera Oyj:n ja Valtio-konttorin kanssa</p>	<p>HE kevät 2021</p> <p>HE 2021–2022</p> <p>HE 2021–2022</p>	<p></p> <p></p> <p></p>
<p>HE laiksi alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta Maakuntien liittojen rooli aluekehitysviranomaisena jatkuu ja niillä on keskeinen merkitys aluekehityksen ja yhteistyön edistäjänä. Maakuntien liitoille kohdennetaan nopeasti ja joustavasti hyödynnettävää aluekehitysrahoitusta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4 tavoite 2: Suomen menestystä rakennetaan alueiden ja kaupunkien vahvuuksien ja erityispiirteiden ympärille eri toimijoiden yhteistyöllä.</i></p>	<p>TEM</p> <p>TEM036:00/2019</p>		<p>HE 51/2019 vp annettu 10.10.2019, laki 1550/2019 voimaan 1.1.2020</p>	<p></p>

7 Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Työn perusteella myönnettävien oleskelulupien kokonaisuudistusta koskeva lakihanke Hallitusohjelmassa todetaan, että Suomi tarvitsee aktiivista työperäistä maahanmuuttoa. Hallituksen tavoitteena on lisätä osaajien työperäistä maahanmuuttoa. Tarkoituksena on varmistaa työperusteisten oleskelulupien nopea ja sujuva käsittely tavoitteena keskimäärin kuukauden käsittelyaika. Lakihankkeessa arvioidaan tarvittavat lakimuutokset koskien fast track-menettelyitä, työnantajan roolin vahvistamista prosessissa, akkreditoitujen työnantajien mallia, viranomaisten tietojensaanti- ja siirto-oikeuksia, lainsäädännössä olevia prosessuaalisia esteitä, jotka hidastavat lupamenettelyiden nopeuttamista sekä lupamenettelyiden automatisaatiota. Lakihankkeen tueksi on valmistunut kansainvälinen vertailu muiden maiden malleista.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	TEM/Haatainen TEM007:00/2020	SM	Hanke asetettu tammikuussa 2020, HE syyskuu 2021	
<p>Lakihanke ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisemiseksi Hallitusohjelmassa todetaan, että Suomi tarvitsee aktiivista työperäistä maahanmuuttoa. Työperäistä maahanmuuttoa koskevissa uudistuksissa otetaan hallitusohjelman mukaan huomioon ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta. Poikkihallinnollinen työryhmä selvittää ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisyä. Työryhmän tehtävänä on arvioida tarvittavat lainsäädännön ja viranomaiskäytäntöjen muutostarpeet sekä valmistella ehdotukset lakimuutoksiksi. Lakihankkeessa ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön estämiseksi.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	TEM/Haatainen TEM100:00/2020	SM, STM	HE 253/2020 vp annettu 17.12.2020	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Opiskelijoiden ja tutkijoiden Suomeen tuloa ja jäämistä sujuvoittava lakihanke</p> <p>Hallitusohjelman mukaan tarkoituksena on helpottaa ulkomaalaisten tutkijoiden, Suomessa opiskelevien ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden sekä heidän perheidensä maahan jäämistä uudistamalla lupakäytäntöjä, sujuvoittamalla oleskelulupaprosesseja sekä vahvistamalla korkeakoulujen ja työelämän vuorovaikutusta. Opiskelijoille myönnetään oleskelulupa koko tutkinnon suorittamisen ajaksi ja valmistumisen jälkeen sitä pidennetään kahteen vuoteen. Hankkeessa arvioidaan tarvittavat lakimuutokset koskien oleskeluluvan myöntämistä opintojen ajaksi, Suomeen jäämistä helpottamista opintojen päättymisen jälkeen, korkeakoulujen roolin vahvistamista lupaprosessissa sekä lainsäädännössä olevia prosessuaalisia esteitä, jotka hidastavat lupamenettelyitä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM008:00/2020</p>	<p>SM, OKM</p>	<p>Hanke asetettu helmikuussa 2020, HE syksy 2021</p>	<p>①</p>
<p>Kausityöntekijöiden asemaa koskeva lakihanke</p> <p>Hallitusohjelman mukaan varmistetaan kausityöntekijöiden työperusteisten oleskelulupien riittävän nopea käsittely yritysten työvoimatarpeen turvaamiseksi. Parannetaan kausityöntekijöiden mahdollisuuksia vaihtaa työnantajaa. Varmistetaan, että Suomeen töihin tulevat saapuvat maahan työntekoon tarkoitettulla luvalla. Ulkomaisten ei-työsuhteisten kausityöntekijöiden asema turvataan lainsäädännön keinoin (esimerkiksi marjanpöimijät). Lakihankeessa arvioidaan mahdollisuudet muuttaa kausityölakia voimassa olevan kausityödirektiivin puitteissa ja valmistellaan hallituksen esitys eduskunnalle. Ei-työsuhteisia kausityöntekijöitä koskeva sääntely sijoitetaan joko kausityölakiin tai erillisäädökseen. Uudistuksissa otetaan huomioon ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM009:00/2020</p>	<p>SM</p>	<p>HE 252/2020 vp annettu 17.12.2020</p>	<p>②</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>HE laiksi jokamiehenoikeuden nojalla luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta</p> <p>Hallitusohjelman mukaisesti säädettäisiin laki jokamiehenoikeuden nojalla luonnontuotteita keräämään maahan tulevien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta. Lain tavoitteena on parantaa luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellista asemaa sekä tasapuolistaa luonnontuotealan yritysten kilpailumahdollisuuksia. Laki tukisi luonnontuotealan kasvua ja kansainvälisen kilpailukyyn kehittymistä. Laissa säädettäisiin luonnontuotteiden kerääjän oikeuksista, kerääjän maahan kutsuvien ostajien velvollisuuksista, velvollisuuksien noudattamisen valvonnasta sekä velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksista.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	TEM/ Haatainen TEM129:00/2020	STM	HE kevät 2021	
<p>Kotoutumislain kokonaisuudistus</p> <p>Kokonaisuudistus perustuu seuraavaan: Eduskunta hyväksyi 23.1.2019 tarkastusvaliokunnan mietinnön (O 10/2017) pohjalta kannanoton (kirjelmä EK 35/2018 vp) kotouttamisen toimivuudesta: 1. Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii kokonaisvaltaisen toimenpideohjelman kotouttamistoimien uudistamistarpeesta ja toteutettavista uudistuksista. Toimenpideohjelma tulee antaa selontekona eduskunnalle vuoden 2020 loppuun mennessä. 2. Eduskunta edellyttää, että hallitus uudistaa kotoutumislain kokonaisuudessaan ja tarvittavan muun lainsäädännön selonteon eduskuntakäsittelyn pohjalta. Toimenpideohjelma selontekona keväällä 2021 eduskunnalle. Aikataulu riippuu osin eduskunnan selonteon käsittelyaikataulusta ja siitä, millaisia muutoksia säännöksiin edellytetään.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille.</i></p>	TEM/Haatainen TEM100:00/2019	OKM, STM, SM	HE aikaisintaan 2022	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Yhteistoimintalain kokonaisuudistus Yhteistoimintalaki uudistetaan kokonaisuudessaan siten, että se edistäisi nykyistä paremmin työnantajan ja henkilöstön välistä vuorovaikutusta sekä aitoa, luottamukseen perustuvaa yhteistoimintaa. Lain valmistelussa otetaan huomioon hallitusohjelman kirjaukset muun muassa hallintoedustuslain henkilöstön edustusta koskevien säännösten siirrosta yhteistoimintalakiin. Esitystä valmistelee kolmikantainen työryhmä, jonka toimeksianto päättyy 31.3.2020.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille.</i></p>	<p>TEM/Haatainen (kolmikantainen työryhmä)</p> <p>TEM041:00/2018</p>		HE kevät 2021	
<p>Vuosilomalain kokonaisuudistus Tavoitteena on saada aikaiseksi selkeämpi, helpommin sovellettavissa oleva vuosilomalaki, jota sovelletaan sekä työ- että virkasuhteissa. Kolmikantainen työryhmä aloittaa valmistelun syksyllä 2020.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille.</i></p>	<p>TEM/Haatainen (kolmikantainen työryhmä)</p>	STM, VM	HE 2022	
<p>HE työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi Työttömien palveluita ja työttömyysetuutta uudistetaan tukemaan paremmin työnhakua ja työllistymistä. Yksilölliseen työllistymissuunnitelmaan perustuvat palvelut ja tehokas työnhaku alkavat mahdollisimman pian työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	<p>TEM/Haatainen (työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä, Palvelut, etuudet ja osallisuus -alatyöryhmä)</p> <p>TEM102:00/2019</p>		HE kevät 2021, voimaantulo 2022 alusta lukien	
<p>HE julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun muuttamisesta Vuoden 2021 alusta lähtien jatketaan valtion työttömyysetuuksiin osoitettavilla määrärahoilla seuraavien tukien rahoittamista: Palkkatuki, valtion virastolle tai laitokselle työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin osoitettava määräraha sekä työttömille työnhakijoille myönnettävä starttiraha.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM088:00/2020</p>		HE 155/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 994/2020 voimaan 1.1.2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
HE julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta Palkkatuen uudistaminen. Tavoitteena on lisätä merkittävästi palkkatuen käyttöä yrityksissä ja sitä kautta edistää työttömien työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Tässä tarkoituksessa palkkatukijärjestelmää yksinkertaistetaan ja vähennetään työnantajiin kohdistuvaa byrokratiaa. <i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i>	TEM/Haatainen (työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä) TEM074:00/2019		HE syksy 2021	
HE rekrytointitukikokeilusta Toteutetaan kokeilu, jonka tavoitteena on selvittää, voidaanko rahallisella tuella ja valmennuksella alentaa yksinyrittäjien ja yritysten, joilla ei ole palkattuja työntekijöitä, kynnystä palkata ensimmäinen ulkopuolinen työntekijä. <i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i>	TEM/Haatainen (työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä) TEM078:00/2019		HE syksy 2021	
HE työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta Tavoitteena on siirtää TE-toimistojen tehtäviä ja toimivaltaa valtiolta kokeilualueisiin kuuluville kunnille vuoden 2021 alusta kesään 2023 asti. Kokeilusta saatavaa tietoa hyödynnettäisiin TE-palvelujen pysyvän palvelurakenteen uudistamisessa. <i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i>	TEM/Haatainen (työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä) TEM060:00/2019 TEM089:00/2020	VM, STM, OKM	HE 87/2020 vp annettu 4.6.2020, täydentävä HE 114/2020 vp annettu 28.8.2020 (alueellinen työllisyyskokeilu), lait 1269-1271/2020 voimassa 1.3.2021–30.6.2023	
HE työ- ja elinkeinohallinnon palvelurakenteesta Tavoitteena on tehdä tarvittavat muutokset TE-palvelujen pysyvään palvelurakenteeseen, jotta se tukisi mahdollisimman tehokkaasti työllisyyttä ja osaamisen kehittämistä. Valmistelussa hyödynnetään työllisyyden kuntakokeiluista saatavaa tietoa. <i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i>	TEM/Haatainen (työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä)	VM, STM, OKM	HE kevät 2022	
Hallitusohjelman mukaiset työn murroksen edellyttämät lainsäädäntömuutokset Työsopimuslain soveltamisaläsäännöksen selkeyttäminen suhteessa yrittäjyyteen. <i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 4: Osaamisesta turvaa työn murroksessa.</i>	TEM/Haatainen	STM	HE kevät 2022	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Työttömyysturvalain ja aikuiskoulutustuesta annetun lain mukaisten etuuksien uudistaminen</p> <p>Työttömyysturvalain ja aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaisia etuuksia uudistetaan tavoitteena parantaa järjestelmien luotettavuutta, kattavuutta ja ymmärrettävyyttä. Kokonaisuus sisältää useita lakihankkeita, joilla tuetaan hallituksen työllisyystavoitetta ja joiden sisältö ja aikataulut täsmentyvät kolmikantaisen valmistelun aikana. Keskeistä on muun muassa etuuksien uudistaminen siten, että etuudet eivät muodosta esteitä osittaiselle työllistymiselle ja siten, että eri tavoin toteutuva työn osittaisuus ei tuottaisi erilaista turvaa etuudensaajien välillä sekä siten, että muutokset tukisivat työuran aikaista osaamisen ylläpitoa. Kokonaisuudessa huomioidaan sosiaaliturvan uudistamista koskevan hankkeen tavoitteet, mutta hankkeen puitteissa on mahdollista toteuttaa muutoksia sosiaaliturvan uudistamisen kokonaisuudesta erillään ja sen aikataulua nopeammin.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	STM/Pekonen	TEM, VM, OKM	2019–2023 Laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta 450/2020 voimaan 1.8.2020 (HE 15/2020 vp annettu 22.2.2020)	
<p>Perhevapaaudistus</p> <p>Uudistetaan perhevapaita vanhemmuuden ja tasa-arvon lisäämiseksi sekä tukemaan perheen ja työelämän parempaa yhteensovittamista. Lisäksi tavoitteena on erilaisten perheiden parempi huomioiminen. Hanke sisältää muutoksia useisiin lakeihin, sisältö tarkentuu työryhmässä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 2: Suomi tasa-arvon kärkimaaksi.</i></p>	STM/Pekonen	TEM, VM, OKM	HE syksy 2021, lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2022	
<p>Kuntoutuskomitean ehdotusten toteutus</p> <p>Sisältää useita lakihankkeita. Kuntoutuskomitean ehdotusten läpikäyminen ja aikatauluttaminen toimeenpanon suunnitelmaksi. Lakiesityksiä on tarkoitus antaa pitkin hallituskautta sitä mukaa kun ne valmistuvat. Liittymäpintoja sosiaali- ja terveydenhuolto-uudistukseen, sosiaaliturvan uudistamiseen sekä työllisyyden edistämiseen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	STM/Pekonen, Kiuru	TEM, OKM, VM	2020–2022 (osan ehdotuksista toimeenpano 2020–2027) Työterveyshuoltolain muutos: HE 259/2020 vp annettu 21.1.2021 Sosiaalivakuutuslain ja eräiden muiden lakien muuttaminen STM003:00/2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Palkka-avoimuuden edistäminen Poistetaan perusteettomia palkkaeroja ja -syrjintää lisäämällä palkka-avoimuutta lainsäädännön keinoin. Perusteettomiin naisten ja miesten välisiin palkkaeroihin puututaan nykyistä tiukemmin. Lisätään tasa-arvolaisaa henkilöstön, henkilöstön edustajien ja yksittäisten työntekijöiden oikeuksia ja tosiasiallisia mahdollisuuksia lisätä palkkatietoutta ja puuttua tehokkaammin palkkasyrjintään.</p> <p><i>Hallitusohjelman luvun 3.5 tavoite 2: Suomi tasa-arvon kärkimaaksi.</i></p>	STM/Blomqvist	TEM	HE 2022	

8 Oikeudenmukainen, osallistava ja mukaan ottava Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Vanhusasiavaltuutetun tehtävän perustaminen Valmistellaan laki vanhusasiavaltuutetun tehtävän perustamiseksi. <i>Hallitusohjelman luku 3.6, tavoite 3: Ikäystävällisyyden edistäminen.</i>	OM/Henriksson (virkamies- valmistelu) OM009:00/2020	STM	HE kevät 2021 Lain toivottu voimaantuloajankohta 1.7.2021	
Sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) rakenneuudistus Sote-järjestämisvastuun siirto, maakuntien perustaminen, rahoitus, omaisuuden ja henkilöstön siirto, voimaanpano pelastustoimi mukaan lukien. Yhteensä noin 40 lakia. Lisäksi valmistellaan tähän liittyen ns. Sote II -pakettina sote-tehtävälakien muutokset (noin 100 lakia). VM:llä vastuu itsehallintohallintolain, rahoituslainsäädännön (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja ns. maakuntien rahoituslaki), henkilöstön ja omaisuuden siirtoja koskevan lainsäädännön valmistelusta. SM vastaa pelastustoimen lainsäädännön valmistelusta. <i>Hallitusohjelman luku 3.6.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus.</i>	STM/Kiuru (sote-ministeri- ryhmä, virkamies- valmisteluryhmiä) STM055:00/2019 STM122:00/2020	VM, SM	Sote I: HE 241/2020 vp annettu 8.12.2020 Sote II (sote100): HE kevät 2021	
Monikanavarahoituksen purkaminen Monikanavarahoituksella on yleisesti tarkoitettu sairaanhoitovakuutusta, josta rahoitetaan nykyisellään Kelan korvaamia matkoja, lääkkeitä, kuntoutusta ja sairaanhoidon korvauksia. Sairaanhoitovakuutusta rahoittavat tällä hetkellä valtio ja palkansaajat. Työryhmän tarkoituksena on pohtia mahdollisia rahoituksen insentivejä näiden osalta tuleville maakunnille. Pohjavalmistelu tehdään vuoden 2021 aikana. <i>Hallitusohjelman luku 3.6.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus.</i>	STM/Pekonen	VM	Aikataulu tarkentuu valmistelun yhteydessä	
Sosiaaliturvan uudistaminen Sosiaaliturvan uudistamista varten asetetaan parlamentaarinen komitea kahden hallituskauden ajaksi. Tavoitteena on edetä portaittain ja uudistaa lainsäädäntöä komitean työkauden aikana, ei pelkästään lopuksi. <i>Hallitusohjelman luku 3.6.2 Sosiaaliturvan uudistaminen.</i>	STM/Pekonen	TEM, VM, OKM, YM, OM	2019–2027	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmien yhdistäminen</p> <p>Valmistellaan uudistus Eläkejärjestelmien erillisyyss-työryhmän ehdotusten pohjalta. Laajapohjainen STM:n ja VM:n asettama työryhmä laatii hallituksen esitysluonnoksen. Kysymys on julkisen hallintotehtävän siirrosta yksityiselle toimijalla. Siirto koskee yli 400 000 kunta-alan työntekijän lakisääteisten työeläkkeiden hoitoa. Siirtyvä varallisuus on noin 60 miljardia euroa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 1: Ikäihmisten toimeentulon turvaaminen ja köyhyyden vähentäminen.</i></p>	STM/Pekonen STM048:00/2019	VM VM113:00/2019	HE syksy 2022	
<p>Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista</p> <p>Uudistetaan asiakasmaksulakia tavoitteena hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muun muassa maksuttomuutta laajentamalla ja kohtuullistamalla maksuja. Muutokset kohdistuisivat laajasti julkisia sosiaali- ja terveyspalveluja käyttäviin henkilöihin. Muutoksilla lisättäisiin asiakkaiden yhdenvertaisuutta eri kuntien välillä, vähennettäisiin eriarvoisuutta ja kavennettaisiin terveys- ja hyvinvointieroja. Muutokseen on varattu rahoitusta 45 miljoonaa euroa, joka korvataan kuntien valtionosuuksissa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 1: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen.</i></p>	STM/ Kiuru STM079:00/2019		HE 129/2020 vp annettu 17.9.2020, lait 1201-1203/2020 voimaan 1.7.2021, osin 1.1.2022	
<p>Itsemääräämisoikeutta koskeva lainsäädäntö</p> <p>Tarkoituksena on vahvistaa lainsäädännöllä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen käyttäjien itsemääräämisoikeutta sekä ehkäisemällä ennalta ja vähentämällä niiden tilanteiden syntyä, joissa rajoitustoimenpiteitä joudutaan käyttämään, sekä säätää kattavasti rajoitustoimenpiteiden käytöstä silloin kuin niitä välttämättömyyssiä joudutaan käyttämään. Tällä turvataan perus- ja ihmisoikeuksia, parannetaan kansalaisten oikeusturvaa ja luottamusta sekä palveluiden laatua ja saatavuutta. Hanke liittyy useaan hallinnonalaan (STM, OM, SM, VM).</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 1: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen.</i></p>	STM /Kiuru (työryhmä)	STM, OM, SM, VM	HE 2022	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Terveystieteiden tutkimuskeskuksen muuttaminen</p> <p>Tiukennetaan hoitotakuuta perusterveydenhuollossa niin, että jatkossa kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsee viikon (7 vuorokauden) sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Tavoitteena on vahvistaa terveydenhuollon peruspalveluja ja parantaa palvelujen saatavuutta. Nykyinen hoitopääsyn määräaika kiireettömässä perusterveydenhuollossa on 3 kuukautta, jonka väestö kokee pääosin liian pitkäksi. Nopeammalla palveluihin pääsyyllä voidaan ehkäistä ongelmien kasautumista ja pitkittymistä ja vähentää erityistason palveluiden tarvetta. Uudistuksen välittömät vaikutukset kohdistuisivat laajalti sosiaali- ja terveyspalveluja käyttäviin asiakkaisiin, sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotantoon sekä valtion ja kuntien talouteen. Uudistus liittyy Tulevaisuuden sote-keskus -kehittämishjelmaan ja kytkeytyy sote-rakenneuudistuksen valmisteluun.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 4: Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen.</i></p>	<p>STM /Kiuru (virkamies- valmistelu)</p> <p>STM074:00/2019</p>		HE kevät 2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Hoivahenkilöstön mitoitus Säädetään hoivahenkilöstön sitovasta vähimmäismitoituksesta ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä. (Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 15 ja 20 §:n muuttaminen ja 20 §:n väliaikainen muuttaminen.) Lailla säädettäisiin iäkkään henkilön palvelutarpeen selvittämisessä ja arvioinnissa käytettävästä yhtenäisestä kansallisesta arviointi- ja seurantamittaristosta (RAI-mittaristo). Lisäksi säädettäisiin iäkkäiden henkilöiden pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä noudatettavasta henkilöstömitoituksesta, siihen laskettavasta henkilöstöstä, mitoituksen laskentamallista sekä mitoituksen vaiheittaisesta voimaantulosta. Henkilöstön vähimmäismitoitus olisi 0,7 työntekijää asiakasta kohti.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 3: Ikäystävällisyyden edistäminen.</i></p>	STM /Kiuru STM070:00/2019		HE 4/2020 vp annettu 6.2.2020, laki 565/2020 voimaan 1.10.2020	
<p>Iäkkäiden palvelut Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttaminen (vanhuspalvelulaki) ja sosiaalihuoltolain muuttaminen. Valmistellaan HE vanhuspalvelulain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta pohjautuen vuosina 2019–2020 toimivan iäkkäiden palvelujen uudistamistyöryhmän ehdotuksiin. Työryhmän ehdotusten perusteella 1) lisätään vanhuspalvelulakiin informatiiviset säännökset, joilla edistetään iäkkäiden henkilöiden monimuotoista asumista, 2) uudistetaan asumispalveluja ja kotiin annettavia palveluja koskevien säännösten kokonaisuus, 3) lisätään vanhuspalvelulakiin säännökset, joilla parannetaan kotiin annettavien palvelujen saatavuutta ja laatua sekä 4) lisätään vanhuspalvelulakiin mahdollisesti tarvittavat säännökset palvelujen laadun seurannasta. Lisäksi sovitetaan vanhuspalvelulain säännökset tarvittavilta osin yhteen sosiaalihuoltolain ja mahdollisesti muun sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön kanssa. Tavoitteena on turvata iäkkäiden henkilöiden toimintakyky turvaavat palvelut oikea-aikaisesti sekä edistää iäkkäiden henkilöiden asumisen ja palvelujen monimuotoisuutta, selkeyttä hoitoa ja huolenpitoa turvaavien palvelujen kokonaisuutta sekä kotiin annettavien palvelujen laatua ja saatavuutta sekä parantaa palvelujen toteutumisen seurantaa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 3: Ikäystävällisyyden edistäminen.</i></p>	STM /Kiuru		HE syksy 2021	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Lastensuojelulain uudistaminen Säädetään lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus ja turvataan erityistä tukea tarvitsevien lasten moniammatilliset palvelut. Valmistelu tehdään lastensuojelun vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän ehdotusten pohjalta. <i>Hallitusohjelman luku 3.6.1 tavoite 3: Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen.</i></p>	STM/Kiuru		HE syksy 2021 (jatkuu seuraavalla vaalikaudella), voimaantulotavoite 2022 ja 2024	
<p>Lääkelain vaiheittainen kokonaisuudistus Uudistukseen sisältyy useita lakihankkeita, mukaan lukien viime hallituskaudella rauenneet, apteekkeja koskevat hallituksen esitykset ja STM:n raporttiin 2019:5 sisältyvän lääketiekartan toimeenpano. Lääkehuollon kokonaisuutta uudistetaan pitkäjänteisesti tiekartan suuntaviivojen mukaisesti. Tavoitteena on parantaa lääkehuollon kustannustehokkuutta varmistamalla lääketurvallisuus ja neuvonta sekä palveluiden sujuvuus, saatavuus ja saavutettavuus. Osana uudistusta apteekki-alan laajemman uudistustyön pohjaksi tehdään hallituskauden aluksi selvitys, jonka on muodostettava kattava kuva lääkkeen vähittäishinnan muodostumisesta ja vähittäisjakelusta. Selvityksen pohjalta arvioidaan mahdollisuudet laajentaa apteekkien omistajapohjaa. Lisäksi lakihankkeiden tarkoituksena on EU-säädöksistä ja EU-oikeudesta johtuvien veloitteiden kansallinen täytäntöönpano. Uudistuksella on suuri merkitys Suomen lääkejakelulle, lääkkeiden saatavuudelle, lääkitysturvallisuudelle ja huoltovarmuudelle. Uudistuksilla on kytköksiä myös sote-uudistukseen. <i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 4: Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen.</i></p>	STM/Pekonen I vaihe: STM122:00/2019		Aiemmalla vaalikaudella annetut esitykset valmistellaan uudelleen ja annetaan keväällä 2021, seuraavat HE:t 2021–2023 (Jatkuu seuraavalla vaalikaudella)	

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Vammaispalvelulain uudistaminen Vammaisten henkilöiden sosiaalihuollon erityispalveluja koskeva lainsäädäntö uudistetaan säätämällä uusi yhteensovitettu vammaispalvelulaki. Nykyiset vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettu laki 380/1987 sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki 519/1977 kumottaisiin. Uudistuksen tavoitteena on toteuttaa vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallisuutta yhteiskunnassa, tukea heidän itsemääräämisoikeutta omaa elämää koskevassa päätöksenteossa sekä turvata yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut. Vammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä yksilöllinen avuntarve ja elämäntilanne otettaisiin entistä vahvemmin huomioon koko asiakasprosessissa. Uudistuksesta aiheutuisi lisäkustannuksia palvelujen kehittämiseksi. Tuloverolain muutoksella (VM) verotuksen invalidivähennys poistetaan. Poistosta saatava valtion ja kuntien verotulojen lisäys kohdennettaisiin vammaispalvelujen uudistamiseen. Uudistus sisältäisi ehdotuksia uusista toimintatavoista, jotka voivat ajan mittaan vähentää kustannusten kasvupaineita.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 1: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen.</i></p>	STM/ Kiuru STM083:00/2020		HE 2022, voimaantulotavoite 2023	

9 Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Oppivelvollisuuden nostaminen 18 vuoteen ja toisen asteen maksuttomuus HE oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Tavoitteena on korottaa oppivelvollisuusikä 18 ikävuoteen ja varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Osana oppivelvollisuutta kehitetään toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta helpottamaan siirtymistä toisen asteen koulutukseen. Oppivelvollisuuden laajentaminen edellyttää toisen asteen koulutuksen maksuttomuutta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.7 tavoite 1: Koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy.</i></p>	<p>OKM/Saramo (projekti- ja seurantaryhmät)</p> <p>OKM032:00/2019</p>		<p>HE 173/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 1214-1218/2020 voimaan 1.8.2021, osin 1.1.2021 ja 1.8.2022</p>	
<p>Esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistus Esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus 2018 valmistuneen työryhmäehdotuksen ja siitä saadun palautteen pohjalta. Uudistuksella pyritään lisäämään järjestelmän joustavuutta ja kannustamaan monipuoliseen, vaikuttavaan, laadukkaaseen ja taiteellisesti korkeatasoiseen toimintaan sekä pitkäjänteiseen tavoitteelliseen kehittämiseen ja uudistamiseen. Samalla pyritään turvaamaan rahoituksen ennustettavuus ja pitkäjänteisyys sekä taide- ja kulttuuripalvelujen alueellinen saatavuus ja saavutettavuus eri väestöryhmille.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.7.1 tavoite 2: Kulttuuripalvelut ovat paremmin saavutettavissa ja kulttuurin toimintaedellytykset ovat vahvistuneet.</i></p>	<p>OKM/Saarikko</p>		<p>HE 132/2020 vp annettu 24.9.2020, lait 1082-1084/2020 voimaan 1.1.2022, osin 1.1.2021</p>	

10 Muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet

Valtioneuvoston kanslia				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Ministereiden karenssia koskeva lainsäädäntö Säädetään menettelyistä, joilla eturistiriitatilanteita voidaan ehkäistä ja välttää valtioneuvoston jäsenen siirtyessä toisiin tehtäviin.	VNK/Marin VNK001:00/2020		HE kevät 2021	

Sisäministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
EU-rahoitusohjelmakauden 2021–2027 sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntöhanke Rahoitusohjelmakaudelle 2021–2027 tullaan perustamaan sisäasioiden alalle kolme rahastoa: turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto, sisäisen turvallisuuden rahasto ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusväline osana yhdenmätyn rajaturvallisuuden rahastoa. Hanke liittyy hallitusohjelman lukuun 3.2 Suomi kokoaa suurempi maailmalla.	SM/Ohisalo SM021:00/2019	TEM	HE kevät 2021, kansallisen säädöksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1.6.2021	

Valtiovarainministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Tietojohtamisen kehittäminen valtionhallinnossa Lakia Valtiokonttorista ja lakia Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta muutettaisiin siten, että Valtiokonttori ja palvelukeskus tuottaisivat analysointi- ja raportointipalveluja valtion hallinnolle ja valtioneuvostolle päätösten tueksi sekä saisivat tehtävän hoitamisen edellyttämät tiedot muilta palvelukeskuksilta. Toiminnalla edistetään tietopolitiikkaa ja tietojohtamista.</p>	VM/Paatero VM107:00/2019		HE 20/2020 vp annettu 19.3.2020, lait 557/2020 ja 558/2020 voimaan 1.9.2020	🎯
<p>Julkisten hankintojen kehittämisen tuki HE laiksi Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Julkisten hankintojen kehittäminen säätämällä Hansel Oy:lle oikeus hankintatiedon keräämiseen ja analysointiin sekä mahdollistetaan tehtävä ylläpitää julkisen hallinnon hankintailmoituskanavaa (Hilma). <i>Hallituksen toimintasuunnitelman kohta 10.2: Maailman paras julkinen hallinto.</i></p>	VM/Paatero VM084:00/2019	TEM	HE 47/2019 annettu 10.10.2019, lait 352-354/2020 voimaan 1.9.2020	🎯
<p>Kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskeva lainsäädäntö Muutokset kuntalakiin, valtiokonttorista annettuun lakiin sekä eräisiin kuntien tehtäviä koskeviin lakeihin. Tavoitteena on parantaa kuntien ja kuntayhtymien taloudesta saatavien tietojen luotettavuutta, vertailtavuutta ja ajantasaisuutta. Pohjana työryhmätyönä valmisteltu kuntia ja maakuntia koskeva HE-luonnos (VM048:00/2017). Edistetään hallitusohjelman mukaisesti muun muassa julkisen tiedon avoimuutta ja tietovarantojen avaamista, siirtymistä reaaliaikatalouteen sekä sähköisten laskujen ja kuittien laajaan käyttöönottoon.</p>	VM/Paatero VM040:00/2019	STM, OKM	HE 60/2019 vp annettu 24.10.2019, lait 1368-1372/2019 voimaan 1.1.2020	🎯
<p>Kuntalain päivittäminen Uusi kuntalaki on tullut voimaan 2015 ja sitä on jo muutettu joitakin kertoja. Kuntalain kehittämistarpeita on syytä arvioida ainakin kunnan toiminnan johtamista, kunnan hallintoa ja taloutta sekä kuntien yhteistoimintaa koskevan sääntelyn osalta. Lainsäädäntöä tulee tarkastella kunnan olosuhteista johtuvien joustomahdollisuuksien ja kunnan riskien valvonnan ja hallinnan tehostamisen näkökulmasta. Muun muassa järjestämistehtävään liittyvää tuottamisen valvontaa koskevaa sääntelyä tulee tarkentaa. Kuntien eriytymiskehitys ja talouden heikentyminen johtavat siihen, että kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyä koskevaa sääntelyä tulee kehittää.</p>	VM/Paatero VM081:00/2019		HE 242/2020 vp annettu 10.12.2020, voimaantulotavoite 2021 alkupuolisko	🎯

Valtiovarainministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Kuntarakennelain muuttaminen Lakiin lisättäisiin kuntien yhdistymisen harkinnanvaraista taloudellista tukea koskevat säännökset sekä säännökset yhdistymisestä johtuvien valtionosuuden menetysten korvaamisesta. Taloudellisen tuen määrä olisi valtioneuvoston harkinnassa.	VM/Paatero VM113:00/2020		HE 158/2020 vp annettu 8.10.2020, laki 1070/2020 voimaan 1.1.2021	
Kuntalain väliaikainen muuttaminen Esityksessä ehdotetaan kuntalain väliaikaista muuttamista. Kunta voisi hakea valtioneuvoston ministeriöltä alijäämän kattamiskaudelle pidennystä, jos kunta ei koronaviruspandemiasta aiheutuvista talouden vaikeuksista johtuen voisi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädettyssä määräajassa. Lakia sovellettaisiin myös kuntayhtymään.	VM/ Paatero VM107:00/2020		HE 159/2020 vp annettu 8.10.2020, laki 883/2020 voimassa 1.12.2020–31.12.2025	
Henkilötunnuksen uudistaminen HE väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain muuttamisesta. Tavoitteena on uudistaa henkilötunnusjärjestelmää (ulkomaalaisten rekisteröinti, sukupuolineutraali henkilötunnus, uusi henkilötietoriippumaton yksilöintitunnus).	VM/Paatero		HE kevät 2022	

Opetus- ja kulttuuriministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Laki tutkimustietovarannosta Säädetään laki tutkimustietovarannosta. Tutkimustietovaranto kokoaa ja välittää Suomessa tehtävästä tieteellisestä tutkimuksesta tietoja tutkimustoimijoiden käytettäväksi. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi julkaisutiedot, tutkimusaineistojen kuvailutiedot ja rahoitusta koskevat tiedot. Tutkimustietovaranto on valtakunnallinen tutkimustoimijoiden yhteisrekisteri.	OKM/Saarikko OKM029:00/2019		HE syksy 2021	

Puolustusministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Sotilaskurinpidoista ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) tarkistaminen</p> <p>Puolustusvoimien toimivaltuuksien ja aseman muutostarpeiden ja salaisia tiedonhankintakeinoja koskevien muutostarpeiden selvittäminen. Arvioidaan, jaetaanko laki kahdeksi eri laiksi (kokonaisuudistus). Tavoitteena on ajanmukaistaa lainsäädäntöä.</p>	<p>PLM/Kaikkonen (työryhmä)</p> <p>PLM002:00/2019</p>	OM, SM	HE syksy 2021	

Liikenne- ja viestintäministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Merenkulun ympäristönsuojelu</p> <p>HE merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja sitä koskevan alemman sääntelyn muuttamisesta. Tehdään EU:n uudistetun alusjätedirektiivin (EU) 2019/883 edellyttämät lainsäädäntömuutokset. Direktiivi on saatettava voimaan 6/2021 mennessä. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta laajentaa hallinnollisia sanktioita koskemaan muun muassa rikkipäästöjä, säädellä merellä tapahtuvaa bunkrausta ja tehdä aluskierrätystä koskevan Hong Kongin yleissopimuksen edellyttämät muutokset lainsäädäntöön. Muutoksella edistetään Itämeren suojelua.</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM036:00/2019</p>	YM, MMM	HE kevät 2021	

Liikenne- ja viestintäministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Tieliikennelain muutokset	LVM/Harakka			
Tieliikennelain muutos 1-vaihe HE uuden tieliikennelain (729/2019) muuttamisesta. Lakiehdotukseen sisällytettäisiin eduskunnan lausuman johdosta pysäköintiä koskevat erityiset säännöt. Kunnan myöntämällä pysäköintitunnuksella saisi pysäköidä maksulliselle alueelle maksua suorittamatta tai alueelle, jossa pysäköinti on kielletty liikennemerkillä. Mahdollistettaisiin myös pitempiaikainen pysäköinti rajoitusalueella. Lupa myönnettäisiin kotihoidon työntekijälle tai kotihoidon palveluja tarjoavalle yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle kotipalvelun ja kotisairaanhoidon toteuttamiseen.	LVM029:00/2019		HE 109/2019 vp annettu 30.1.2020, laki 360/2020 voimaan 1.6.2020	
Tieliikennelain muutos 2-vaihe HE uuden tieliikennelain muuttamisesta. Uutta tieliikennelakia muutettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toteutetun virastouudistuksen vuoksi. Lisäksi lakia uudistettaisiin siten, että tieliikennekäyttöön hyväksytyt ns. HCT-ajoneuvoyhdistelmiä (High Capacity Transport) ja raskaita moottorikelkkoja koskevat säännökset sisällytettäisiin lakiin. Myös erikoiskuljetuksia koskeviin säännöksiin tehtäisiin HCT-ajoneuvoyhdistelmiin liittyviä muutoksia. Lakiin tehtäisiin myös eräitä teknisiä muutoksia.	LVM005:00/2019		HE 17/2020 vp annettu 12.3.2020, lait 1041-1043/2020 voimaan 11.1.2021	
Ajoneuvolain kokonaisuudistus Säädetään uusi ajoneuvolaki, joka kumoaisi voimassa olevan ajoneuvolain. Samalla muutettaisiin 17 lain viittaussäännökset ajoneuvolakiin. Ajoneuvolaki uudistettaisiin vastaamaan autojen ja niiden perävaunujen EU-puiteasetusta. Ajoneuvolaissa ei enää säädettäisi EU-asetuksen mukaisista hyväksyntä- ja markkinavalvontamenettelyistä. Päällekkäinen sääntely poistettaisiin. Ajoneuvolaissa säädettäisiin jatkossa lähtökohtaisesti ainoastaan kansallisten ajoneuvoluokkien hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta. EU-asetuksen vaatimusten vuoksi myös ajoneuvojen markkinavalvonnan asemaa vahvistettaisiin säätämällä uusi markkinavalvonnan seuraamusmaksu.	LVM/Harakka LVM002:00/2019		HE 177/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 82-95/2021 voimaan 1.3.2021	

Liikenne- ja viestintäministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Vaarallisten aineiden kuljetuksen kokonaisuudistus</p> <p>Vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä, rautatiellä ja muussa raideliikenteessä, ilma-aluksessa sekä kappaletavaran kuljetuksesta Suomen vesialueilla ja Suomen vesialueiden ulkopuolella säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994). Laki ehkäisee ja torjuu vahinkoa ja vaaraa, jota vaarallisten aineiden kuljetus saattaa aiheuttaa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Lain voimaantulon jälkeen vaarallisten aineiden kuljetusten toimintaympäristö ja olosuhteet ovat muuttuneet. Siksi laki uudistettaisiin kokonaisuudessaan. Hankkeen tavoitteena on poistaa lainsäädäntöä rasittavaa tulkinnanvaraisuutta ja puutteellisuuksia sekä saattaa lainsäädäntö johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi. Näin ylläpidetään liikenneturvallisuutta, vaikutetaan ympäristön tilaan myönteisesti ja mahdollistetaan liiketoimintaa. Liikenteen automaatiota ja digitalisaatiota kuljetuksissa pyritään edistämään. Lainsäädäntökokonaisuus saatetaan vastaamaan paremmin perustuslain vaatimuksia.</p>	LVM/Harakka LVM065:00/2018		HE kevät 2021	
<p>EU:n EASA-asetus</p> <p>HE EU:n EASA-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi. Muutetaan ilmailulakia ja liikennepalvelulakia. Lailla täydennettäisiin ja täsmennettäisiin EU:n ns. EASA-asetusta ja sen nojalla annettua miehittämättömiä ilma-aluksia koskevaa komission täytäntöönpanoasetusta sekä delegoitua asetusta (lentoliikenteen turvallisuus).</p>	LVM/Harakka LVM076:00/2018		HE 41/2020 vp annettu 8.4.2020, lait 534-538/2020 voimaan 1.1.2021.	
<p>Ilmailulain muutostarpeet</p> <p>Selvitetään keskeisimpiä EU:n EASA-asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä havaittuja kansallisen ilmailusääntelyn muutostarpeita, jotka johtuvat viimeaikaisesta ilmailun toimintaympäristön ja EU-sääntelyn kehityksestä. Hankkeella pyritään yhdenmukaistamaan kansallista ilmailulainsäädäntöä, vahvistamaan ja ylläpitämään siviili-ilmailun korkeaa turvallisuustasoa sekä edistämään uusien teknologioiden käyttöönottoa ilmailussa.</p>	LVM/Harakka LVM052:00/2020		HE syksy 2021	

Maa- ja metsätalousministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>CAP 2021–2027 -kauden lainsäädäntömuutokset Muutokset koskevat muun muassa maataloustuotteiden markkinajärjestelyä, maatalouden suoria EU-tukia, EU:n osarahoittamia tukia sekä kansallisia tukia, maaseudun kehittämisen tukemista sekä maa- ja porotalouden rakennetukilainsäädäntöä. Kokonaisuuteen liittyy useampia hallituksen esityksiä, jotka kattavat EU:n tulevan maatalouspolitiikan uudistuksesta (2021–2027) aiheutuvat kansalliset säädöstarpeet. Kokonaisuuteen liittyvät EU-asetukset ovat vielä valmisteluvaiheessa eikä niiden lopullisesta sisällöstä ole tässä vaiheessa tietoa. Suomessa CAPin kansallisen strategiasuunnitelman valmistelun yhteydessä tehdään yleisellä tasolla ratkaisut esimerkiksi käyttöön otettavista maatalouden ja maaseudun kehittämiseen liittyvistä tukimuodoista ja siitä, mille tahoille tukia suunnataan. CAPin strategiasuunnitelman valmistelun yhteydessä otetaan huomioon hallitusohjelman kirjaukset (kts. erityisesti kohta 3.4.2).</p>	<p>MMM/Leppä (valmistelu- ja työryhmät)</p> <p>MMM023:00/2020 MMM024:00/2020 MMM025:00/2020 MMM026:00/2020</p>		<p>2021–2023</p> <p>Esittelyaikatauluun vaikuttaa siirtymäkauden pituus</p>	
<p>Kiinteistömuodostamislaki HE laeiksi kiinteistömuodostamislain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Hallitusohjelman digitalisaatiotavoitteita tuetaan kiinteistömuodostamislain uudistamisella, jossa tehostetaan ja joustavoitetaan toimintaa sekä lisätään sähköistä asiointia. Kehittämistoimet kohdistuvat muun muassa toimituksesta tiedottamiseen ja toimitusmenettelyyn. Kehittämistoimia tulee tarkastella myös omaisuuden suojan kannalta. Hanketta valmistellaan virkatyönä MMM:ssä ja sillä on liityntäpintaa myös OM:n ja LVM:n hallinnonalojen lainsäädäntöön.</p>	<p>MMM/Leppä (virkatyö)</p> <p>MMM033:00/2018</p>	LVM	HE kevät 2021	
<p>Elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantaminen Hankkeen sisältö tarkentuu jatkovalmistelussa.</p>	MMM/Leppä		2019–2023	

Maa- ja metsätalousministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Vesihuoltolain muuttaminen Turvallisen ja laadukkaan vesihuollon varmistamiseksi selvennetään vesihuollon valvonnan vastuita, tarkennetaan vaatimuksia varautumiselle sekä luodaan edellytykset vesihuoltolaitosten taloudenpidon kehittämiselle, tiedolla johtamiselle ja suunnitelmalliselle omaisuuden hallinnalle. Kehittämistoimilla tuetaan myös vesihuoltosektorin vastaamista kiertotalouden, ilmasto-neutraaliuden ja digitalisaation vaatimuksiin. EU:ssa valmisteilla olevan juomavesidirektiivin (COM(2017) 753 lopullinen) kansallinen voimaansaattaminen MMM:n osalta (STM:llä päävastuu) sekä muu vesihuoltolain kokonaisuudistus kansallisen vesihuoltouudistuksen tavoitteiden mukaisesti.</p>	MMM/Leppä (valmistelu- ja työryhmät) MMM031:00/2019	STM, YM	HE:t 2022	

Työ- ja elinkeinoministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>HE laiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä laiksi alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta Ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uusi laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta. Uusilla laeilla kumottaisiin voimassa oleva laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista 7/2014 sekä laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastokauden rahoittamisesta 8/2014.</p>	TEM/Lintilä (työryhmä) TEM035:00/2019		HE kevät 2021	
<p>HE laiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi Esityksellä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi. Uudella lailla kumottaisiin voimassa oleva laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (9/2014).</p>	TEM/Lintilä TEM108:00/2019		HE kevät 2021	

Työ- ja elinkeinoministeriö				
Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu	Eteneminen
Ydinenergian käytön turvajärjestelyt HE ydinenergilain, turvallisuusselvityslain 21 §:n ja kaivoslain muuttamisesta. Keskeisenä tavoitteena muuttaa ydinenergian käytön turvajärjestelyjä koskevia säännöksiä ja siten parantaa ydin- ja säteilyturvallisuutta. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi ydinenergilain ja kaivoslain säännöksiä yhdenmukaiseksi muuttuneiden yleislakien vuoksi.	TEM/Lintilä (virkatyö) TEM024:00/2018		HE 8/2020 vp annettu 13.2.2020, lait 964-966/2020 voimaan 21.12.2020	
Patenttilain uudistaminen Voimassa oleva laki on vanhentunut eikä ole enää linjassa yleislakien kanssa. Perustuslain kannalta voimassa olevassa laissa käytetään paikoitellen väärää säädöstasoa, mikä aiheuttaa virastossa ja alalla tulkintaepävarmuutta. Lain yhteensopivuus muun muassa hallintolain, tietosuojasääntelyn ja EU-sääntelyn (muun muassa asiamiehen käyttövelvollisuus) tulee korjata mahdollisimman pian. Lisäksi laki tulee uudistaa sähköisten palvelujen kehittämisen mahdollistamiseksi. Patenttilain uudistaminen on osa kansallista aineettomien oikeuksien strategiaa (kohdassa 3.4 Elinvoimainen Suomi).	TEM		Hallituskausi 2019–2023	
HE työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi Tavoitteena on luoda säädösperusta uudelle julkisen vallan tarjoamalle palvelualustalle. Palvelualustan avulla parannettaisiin työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaantoa, työelämä- ja koulutuspalvelujen löydettävyyttä sekä tehostettaisiin työnvälitystä. Lisäksi asiakastietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä päivitetäisiin.	TEM/Haatainen TEM079:00/2020	VM, OKM, STM	HE syksy 2021	

11 Keskeiset EU-säädöshankkeet

Oikeusministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
Digitaalisiä sisältöjä ja palveluja koskevan direktiivi ja tavarankäytön koskeva direktiivi Direktiivit (EU) 2019/770 ja (EU) 2019/771 on pantava täytäntöön viimeistään 1.7. 2021 ja niiden täytäntöönpanemiseksi annettua lainsäädäntöä on alettava soveltaa viimeistään 1.1.2022.	OM/Henriksson OM069:00/2017	LVM, TEM	HE kevät 2021	
Maksukyvyttömyysdirektiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi ja direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta (direktiivi uudelleenjärjestelystä ja maksukyvyttömyydestä) (EU) 2019/1023.	OM/Henriksson OM018:00/2020		HE syky 2021 Täytäntöönpanon määräaika 17.7.2022	
Rajat ylittävää yritysjärjestelyä koskeva direktiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta rajat ylittävien yhtiömuodon muutosten, sulautumisten ja jakautumisten osalta (EU) 2019/2121.	OM, TEM		HE kevät 2022 Täytäntöönpanon määräaika 31.1.2023	
Edustajakannedirektiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi edustajakanteista kuluttajien yhteisten etujen suojaamiseksi ja kuluttajien etujen suojaamista tarkoittavista kieltokanteista annetun direktiivin 2009/22/EY kumoamisesta (KOM(2018) 184 lopullinen). Poliittinen yhteisymmärrys on saavutettu. Täytäntöönpanon määräaika on vielä avoin.	OM/Henriksson			
Vakuustäytäntöönpanodirektiivi Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi luotonhallinnoijista, luotonostajista ja vakuuksien realisoimisesta (KOM(2018) 135 lopullinen). Ehdotus on neuvoteltavana.	OM/Henriksson			
Unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelua koskeva direktiivi Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (KOM(2018) 218 lopullinen). Ehdotus hyväksyttiin syksyllä 2019. Direktiivi tulee saattaa kansallisesti voimaan 2 vuoden kuluessa sen voimaantulosta.	OM/Henriksson (työryhmä, osin kolmikanta) OM028:00/2018	TEM	HE kevät 2021	

Oikeusministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Lainvalvontaviranomaisen rajat ylittävä pääsy sähköiseen todistusaineistoon</p> <p>Komission ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sähköistä todistusaineistoa rikosasioissa koskevista eurooppalaisesta esittämismääräyksestä ja säilyttämismääräyksestä (KOM (2018) 225 lopullinen, ns. E-evidence-asetusehdotus) ja direktiiviksi yhtenäisistä säännöistä koskien laillisten edustajien nimittämistä todistusaineiston keräämiseksi rikosasioissa (KOM(2018) 226 lopullinen).</p> <p>Voidaan olettaa, että EP:n kanta eroaa merkittävästi neuvoston hyväksymästä yleisnäkemyksestä ja siksi kolmikantaneuvotteluista voidaan odottaa haastavia ja pitkäkestoisia. Lisäksi ehdotuksille hyväksyttäneen noin kahden vuoden täytäntöönpano-aika, joten ehdotusten edellyttämän kansallisen lainsäädännön voidaan olettaa tulevan voimaan aikaisintaan vuonna 2023.</p>	OM/Henriksson OM013:00/2018	SM, LVM		

Sisäministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionin jäsenyydestä tehdyn sopimuksen eräiden säännösten täytäntöönpano</p> <p>Erosopimus on unionisopimus ja sellaisenaan suoraan sovellettava. Sopimuksessa on kuitenkin säännöksiä, joiden soveltamistavoista jäsenvaltioiden tulee päättää. Hankkeen tavoitteena on säätää lailla erosopimuksen tällaisista säännöksistä.</p>	SM/Ohisalo		HE 96/2020 vp an- nettu 11.6.2020, laki 666/2020 voimaan 1.10.2020	

Valtiovarainministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
Kestävän rahoituksen lainsäädäntöehdotusten toimeenpano 1. Asetus (EU) 2020/852 kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta 2. Asetus (EU) 2019/2088 kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla. 3. Asetus (EU) 2019/2089 asetuksen (EU) 2018/1011 muuttamisesta EU:n ilmastosiirtymää koskevien vertailuarvojen, EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ja vertailuarvojen kestävyteen liittyvien tietojen antamisen osalta Esityksellä tehtäisiin kansalliseen lainsäädäntöön asetusten vaatimat muutokset. Lainsäädäntöehdotus kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä on laaja-alainen ja sektorirajat ylittävä, koska siinä määritellään ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimia eri sektoreilta ja toimialoilta.	VM/Vanhanen (työryhmä) VM046:00/2020	STM, TEM	HE 255/2020 vp annettu 14.1.2021	
Luottolaitos- sekä elvytys- ja kriisiratkaisudirektiivin muutos HE luottolaitos- sekä elvytys- ja kriisiratkaisudirektiivien täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksellä pantaisiin täytäntöön EU:n ns. luottolaitosdirektiivin sekä elvytys- ja kriisiratkaisudirektiivin muutosdirektiivi EU 2019/878 ja EU 2019/879. Lisäksi luottolaitos- ja kriisiratkaisusääntelyyn tehtäisiin eräitä muita teknisiä muutoksia.	VM/Vanhanen (työryhmä) VM089:00/2019		HE 171/2020 vp annettu 15.10.2020 Kansallisen täytäntöönpanon määräaika 28.12.2020	
Katettujen joukkolainojen liikkeeseenlasku ja julkinen valvonta HE kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain muuttamisesta. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi EU 2019/2162 katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskusta ja katettujen joukkolainojen julkisesta valvonnasta sekä direktiivien 2009/65/EY ja 2014/59/EU muuttamisesta.	VM/Vanhanen VM175:00/2019		HE kevät 2021 Kansallisen täytäntöönpanon määräaika 8.7.2021	
Joukkorahoitusasetus HE joukkorahoituslain, sijoituspalvelulain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Esityksellä tehtäisiin yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista annetun asetusehdotuksen (KOM(2018) 113 lopullinen) edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Säädösehdotus on hyväksyttävänä.	VM/Vanhanen		HE kevät 2021 Kansallisten lakimuutosten määräaika vielä avoin, mutta todennäköisesti vuonna 2021 (vuoden kuluessa voimaantulosta)	

Valtiovarainministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisiratkaisuasetus HE kansallisen lainsäädännön yhteensovittamisesta keskusvastapuolen elvytys- ja kriisiratkaisuasetuksen kanssa. Esityksellä tehtiisiin keskusvastapuolten elvytys- ja kriisiratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012 ja (EU) 2015/2365 muuttamisesta annetun asetusehdotuksen (KOM(2016) 856 lopullinen) edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Säädösehdotus on neuvoteltavana.	VM/Vanhanen		HE kevät 2021 Kansallisten lakimuutosten määräaika vielä avoin, mutta todennäköisesti vuonna 2023 (24 kuukauden kuluessa voimaantulosta)	
Avoim tieto HE avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskeväksi lainsäädännöksi. Esityksellä pantaisiin täytäntöön uudelleenlaadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024 avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä. Esitys liittyy hallitusohjelman toimintasuunnitelman kohdassa 10.2. olevaan tavoitteeseen: Hallitus syventää tietopolitiikan johtamista. Julkisen tiedon avoimuudesta tehdään koko tietopolitiikan kantava periaate. Toteutetaan tiedon avaamisen ja hyödyntämisen strategisia toimenpiteitä.	VM/Paatero VM100:00/2020	OM/ muut ministeriöt	HE kevät 2021 Kansallisen täytäntöönpanon määräaika 17.7.2021	
Rajat ylittävä kuluttajakauppa HE arvonlisäverolain muuttamisesta. Rajat ylittävää sähköistä kuluttajakauppaa koskevien neuvoston direktiivien (EU) 2017/2455 ja 2019/1995 täytäntöönpano.	VM/Vanhanen VM103:00/2019		HE kevät 2021	
Omien varojen päätös HE eduskunnalle omien varojen päätöksen voimaansaattamisesta. Omien varojen päätöksessä on esitelty keskeiset EU:n budjetin omien varojen lajit, erälle jäsenmaille myönnettävät maksukorjaukset sekä omilla varoilla kerättävät enimmäismäärät. Omien varojen päätökseen liittyy myös elpymisvälineen rahoittaminen. Hallituksen esityksellä saatetaan voimaan omien varojen päätös kansallisesti.	VM/Vanhanen VM121:00/2020		HE 260/2020 vp annettu 28.1.2021	
Hallinnollinen yhteistyö verotuksen alalla Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta annetun direktiivin täytäntöönpano (KOM(2020) 314).	VM/Vanhanen		HE kevät 2021 Kansallisen täytäntöönpanon määräaika 31.12.2021	

Opetus- ja kulttuuriministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
Tekijänoikeuslain (404/1961) muuttaminen Direktiivi 790/2019/EU sisältää säännöksiä uusista, pakottavista tekijänoikeuden rajoituksista, EU-laajuisesta sopimuslisenssijärjestelmästä kulttuuriperinnön saataville saattamiseksi, lehtikustannusten lähioikeudesta, alustojen vastuusta käyttäjien palveluihin tallentamista sisällöistä sekä säännöksiä tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden aseman vahvistamiseksi. Direktiivi 789/2019/EU sisältää säännöksiä, jolla edistetään tekninen kehitys huomioiden TV- ja radio-ohjelmien rajat ylittävää lähettämistä ja edelleen lähettämistä EU:n sisämarkkinoilla.	OKM/Saarikko OKM018:00/2019 OKM039:00/2019		HE kevät 2021 Kansallisen täytäntöönpanon määräaika 7.6.2021	
Maa- ja metsätalousministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
Strategiasuunnitelma-asetus Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) 1307/2013 kumoamisesta.	MMM/Leppä MMM023:00/2020 MMM024:00/2020 MMM025:00/2020 MMM026:00/2020		HE 2021–2023	
Horisontaaliasetus Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) 1306/2013 kumoamisesta.	MMM/Leppä MMM023:00/2020 MMM024:00/2020 MMM025:00/2020 MMM026:00/2020		HE 2021–2023	

Maa- ja metsätalousministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
Markkinajärjestelyasetus Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuja järjestelmistä annetun asetuksen (EU) 1151/2012, maustettujen viinutuotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) 251/2014, syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) 228/2013 sekä Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavien erityistoimenpiteiden vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) 229/2013 muuttamisesta.	MMM/Leppä MMM026:00/2020		HE 2021–2023	
Eläinten terveyssäännöstö Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429 tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta (eläinterveyssäännöstö).	MMM/Leppä		HE 2021	
EU:n kasvinterveysasetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/2031 kasvintuhoojien vastaisista suojatoimenpiteistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 228/2013, (EU) 652/2014 ja (EU) 143/2014 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivien 69/464/ETY, 74/647/ETY, 93/85/ETY, 98/57/EY, 2000/29/EY, 2006/91/EY ja 2007/33/EY kumoamisesta.	MMM/Leppä		HE 11/2019 annettu 21.8.2019, kasvinterveyslaki (1110/2019) voimaan 14.12.2019	

Maa- ja metsätalousministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>EU:n virallista valvontaa koskeva asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) 999/2001, (EY) 396/2005, (EY) 1069/2009, (EY) 1107/2009, (EU) 1151/2012, (EU) 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) 1/2005 ja (EY) 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) 854/2004 ja (EY) 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta.</p>	MMM/Leppä		HE 56/2019 vp annettu 17.10.2019, laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta (1277/2019) voimaan 20.12.2019	

Liikenne- ja viestintäministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutokset Pannaan kansallisesti täytäntöön maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta annetun direktiivin 2003/59/EY, ammattipätevyysdirektiivi, ja ajokorteista annetun direktiivin 2006/126/EY, ajokorttidirektiivi, muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/645. Direktiivin edellyttämät muutokset tulee saattaa kansallisesti voimaan pääosin viimeistään 23.5.2020.</p>	LVM/Harakka LVM017:00/2019		HE 50/2020 vp annettu 16.4.2020, lait 562/2020 ja 563/2020 voimaan 13.7.2020	

Liikenne- ja viestintäministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Direktiivi tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1936 tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun direktiivin 2008/96/EY muuttamisesta tuli voimaan marraskuussa 2019 ja se on pantava täytäntöön viimeistään 17.12.2021. Kansallinen täytäntöönpano vaatii muutoksia liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin. Keskeiset muutokset ovat soveltamisalan laajeneminen, uuden verkon laajuisen tieturvallisuusarvioinnin käyttöönotto ja sitä koskeva raportointi, suojattomien tienkäyttäjien huomiointi ja sääntely liikennemerkkien ja tiemerkintöjen luettavuuden ja havaittavuuden varmistamisesta. Lisäksi tehtäisiin EU:n YVA-rikkomusmenettelyssä esille tulleet tarkennukset maantie- ja ratalakiin sekä ilmailulakiin sekä muita teknisiä muutoksia.</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM053:00/2019</p>		HE kevät 2021	

Työ- ja elinkeinoministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>EU:n tavarapaketin täytäntöönpano</p> <p>Markkinavalvonta-asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020 (annettu 20.6.2019), markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) 765/2008 ja (EU) 305/2011 muuttamisesta. Asetuksen soveltaminen alkaa pääasiassa 16.7.2021 (artiklat 29–33 ja 36 1.1.2021 alkaen).</p> <p>Vastavuoroista tunnustamista koskeva asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/515 (annettu 19.3.2019) toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tavaroiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja asetuksen (EY) 764/2008 kumoamisesta.</p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM101:00/2019 TEM012:00/2020 TEM106:00/2020</p>	LVM, YM, STM, MMM, SM, VM	<p>Täytäntöönpano vaiheittain. Budjettivaikutuksia sisältävä HE 154/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 993/2020 voimaan 1.1.2021. Muut HE:t kevät 2021</p> <p>Markkinavalvonta-asetuksen soveltaminen 16.7.2021</p> <p>Vastavuoroisen tunnustamisen asetuksen soveltaminen 19.4.2020</p>	

Työ- ja elinkeinoministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Energiatohokkuusdirektiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2002 (annettu 11.2.2018) energiatohokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta. Direktiivin noudattamisen edellyttämät lait ja asetukset on saatettava voimaan viimeistään 25.6.2020. Kuitenkin 9–11a artiklojen, jotka koskevat lämmityksen, jäähdytyksen ja lämpimän käyttöveden mittausta ja laskutusta, noudattamista koskevat lait ja asetukset on saatettava voimaan viimeistään 25.10.2020.</p>	<p>TEM/Lintilä (työryhmä)</p> <p>Lakihanke: TEM045:00/2019</p>	<p>YM, LVM, VM, MMM</p> <p>Lakihanke: OM, YM</p>	<p>HE 104/2020 vp annettu 17.6.2020, laki 787/2020 voimaan 23.11.2020</p> <p>Määräaika täytäntöönpanolle 25.6.2020 ja 25.10.2020</p>	<p>🎯</p>

Sosiaali- ja terveysministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Juomavesidirektiivin uudelleenlaadinta Komissio antoi ehdotuksen juomavesidirektiivin uudelleenlaatimiseksi 1.2.2018. Direktiivin uudistamisen tavoitteet ovat olleet; talousveden laatuvaatimusmuuttujien ajantasaistaminen; riskiperusteisen talousveden valvonnan käyttöönotto; veden käyttäjille suunnatun tiedottamisen lisääminen (tavoitteena muun muassa kuluttajien luottamuksen lisääminen hanaveden laatuun ja siten pulloveden käytön väheneminen); veden saatavuuden lisääminen heikompisaisille väestöosille (tavoitteena toimeenpanna ensimmäisen eurooppalaisen kansalaisaloitteen 'Right2Water' sekä kestävän kehityksen 2030 Agendan veteen liittyviä tavoitteita), sekä; talousveden kanssa kosketuksissa olevien rakennustuotteiden ja muiden materiaalien vaatimuksista säätäminen. Direktiivi annettiin 16.12.2020 ja se tuli voimaan 12.1.2021.</p>	<p>STM/ Kiuru</p>	<p>MMM, YM</p>	<p>Asiaa käsittelevän ohjausryhmän toimikausi päättyy 31.12.2021. HE syksy 2022</p> <p>Direktiivi tulee saattaa kansallisesti voimaan kahden vuoden kuluessa sen voimaantulosta</p>	<p>🕒</p>

Sosiaali- ja terveysministeriö				
Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Kansallinen tavoiteaikataulu	Eteneminen
<p>Esteettömyysdirektiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tuotteiden ja palveluiden esteettömyysvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (EU) 2019/882. Direktiivi on hyväksytty lopullisesti kesäkuussa 2019.</p> <p>Esteettömyysdirektiivin tavoitteena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa ehkäisemällä ja poistamalla esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteitä sekä lisätä esteettömien tuotteiden ja palveluiden saatavuutta. Tämä toteutetaan määrittelemällä yhtenäiset toiminnalliset esteettömyysvaatimukset valikoiduille tuotteille ja palveluille, ja soveltamalla niitä EU:n lainsäädännössä. Direktiivillä myös autetaan jäsenvaltioita täyttämään esteettömyysveloitteita, joihin ne ovat sitoutuneet kansallisella tasolla ja vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyssä YK:n yleissopimuksessa.</p>	STM	LVM, VM, TEM, SM, OM, YM	Direktiivi tulee saattaa kansallisesti voimaan viimeistään 28.6.2022	

Liitteet

Sarakkeiden selitykset

Lainvalmisteluhanke	Hankkeen nimi ja lyhyt kuvaus
Päävastuu	Valmistelusta vastaava ministeriö ja ministeri, hankkeen organisointitapa (komitea, työryhmä tai vastaava) sekä hankenumero valtioneuvoston hanketietojärjestelmässä.
Osavastuu	Valmisteluun osallistuva muu ministeriö.
Tavoiteaikataulu	Arvio ajankohdasta (eduskunnan istuntokausi tai vuosi), jolloin lainvalmisteluhankkeessa valmisteltava hallituksen esitys tai valmisteltavat hallituksen esitykset on mahdollista tuoda eduskunnan käsittelyyn.
Eteneminen	<p>Symboli, joka kuvaa hankkeen aikataulua suhteessa 14.2.2020 julkaistuun ohjelmaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hankkeen aikataulussa ei muutosta Hankkeen aikataulu myöhentynyt Hallituksen esitys annettu eduskunnalle Hankkeen aikataulu edelleen avoin Hanke lisätty ohjelmaan uutena
EU-säädös	EU-säädöksen (direktiivi, asetus tai muu EU-velvoite) nimi, lyhyt kuvaus säädöksen toimeen- tai täytäntöönpanon vaikutuksista ja tieto valmistelun vaiheesta (säädös hyväksytty/säädöshanke vireillä).
Kansallinen tavoiteaikataulu	Arvio (alustava) ajankohdasta, jolloin säädös tulisi olla kansallisesti täytäntöön- tai toimeenpantu.

Lainvalmisteluhankkeiden valmistumisajankohdat

Alustavat arviot ajankohdista, jolloin hankkeessa valmisteltu hallituksen esitys voitaisiin antaa eduskunnalle*

	2019	2020		2021		2022		2023	Vaali- kaudella
	Syky**	Kevät**	Syky	Kevät	Syky	Kevät	Syky	Kevät	
Kestävän talouden Suomi			4 (7)	1 (2)	6 (2)				
Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi		1 (3)	4 (9)	4 (3)	9 (5)	2 (2)	1 (1)		2 (-)
Suomi kokoaan suurempi maailmalla									
Turvallinen oikeusvaltio Suomi		1 (1)	1 (7)	7 (2)	4 (1)	3 (2)	2 (1)		4 (6)
Elinvoimainen Suomi	1 (1)	1 (2)	5 (8)	5 (-)	2 (1)		3 (1)		- (1)
Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi		1 (1)	3 (6)	2 (2)	5 (-)	2 (1)	3 (2)		2 (2)
Oikeudenmukainen, osallistava ja mukaan ottava Suomi		1 (3)	2 (1)	3 (1)	2 (1)		3 (3)		3 (4)
Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi			2 (2)						
Muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet	3 (3)	4 (7)	4 (4)	9 (2)	2 (1)		1 (-)		3 (3)
Hankkeita yhteensä	4 (4)	9 (17)	25 (44)	31 (12)	30 (11)	7 (4)	13 (8)		14 (16)

* Hanke on sisällytetty syysistuntokaudelle, jos aikataulu on ilmoitettu istuntokautta täsmentämättä.

** Syksyn 2019 sekä kevään ja syksyn 2020 luvut toteutuneita hallituksen esityksiä.

( ) Hallituksen ensimmäisen, 14.2.2020 hyväksytyyn laisäädäntöohjelman hankkeiden lukumäärä on taulukossa ilmoitettu suluisia.

Esitetyt valmistumisajankohdat ovat arvioita, hankkeiden aikataulu täsmentyy valmistelun edetessä.

SNELLMANINKATU 1, HELSINKI
PL 23, 00023 VALTIONEUVESTO
valtioneuvosto.fi
julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN: 978-952-287-864-9 PDF
ISSN: 2490-0966 PDF